

OPUNVKV-HERV

CANE COYVTE.

SETENTVCKE 1.

HVTECESKV omof Opunvkv tates, momen *mv* Opunvkv Hesaketvmesen vpakvtes, momen *mv* Opunvkv Hesaketvmese tates.

2 Hvteceskv omof matvwvt Hesaketvmesen vpakvtes.

3 Nanvke omvlkvn mvt hayvtes: momen mvt sekate mv haktv hvmkis hakekates.

4 Mv ofvn hesaketv ocvtes: momen *mv* hesaketvt este en hvyayvke tates.

5 Momen hvyayvket yomuckofvn hvyayakes; momen yomuckatet kerrekates.

6 Hesaketvmese atotet, hunvnwvt, Cane hocefket, huervtes.

7 Matvwvt ohkerkuecvt vlaket omvtes, Hvyayvke ohkerkuecvtanadet, mv eteropotten *este* omvlkvt vkvsvmvkvren.

8 Mv Hvyayvke tokates, momis mv Hvyayvke ohkerkuecvtanadet *vlakvtes*.

9 Mvt Hvyayvke mehenwet, ekvnvn vlaket este vtekat ohhvyayicat tates.

10 Ekvnyñ arvtes, momet ekvnvn hayet omvtes, momen ekvnvt kerrekates.

11 Enaken em vlakan, enaket evpayvkekates.

12 Momis estomomuset evpayakat, mv e hocefkv oh vkvsvmakat, Hesaketvmese e'ppucetake hakvkepvren yekcetvn e'mvtes:

13 Mv catv es heckat tokon, monkat enavpeswv komat tokon, monkat este komat tokon, momis Hesaketvmese *es heckaten.*

14 Momen Opunvkv enavpeswv hakvtes, momet, herkv mehenwvu es fvcket, epu 'paket aremvts, (momen en rakke hvnkuse Erke heckuecvte en rakke omēn hecēmvs.)

15 Canet mvn ohkerkuæcet, huehkvtes, Heyvt mv tvnkes, Cv yupv vlakat vn homahtv hakes, make opunv yecvyvne, cv homv tatet ok.

16 Momen es em fvcketv, herkv hvvm herkv, omvkeyatet pun heckvtes.

17 Vhkv Moses etehoyvnen *Hesaketvmeset* estemen, herkv mehenwv esyomat Cesvs Klist etehoyvnen vlakvtet ok.

18 Este estomet estofvn Hesaketvmese hecvte sekos; Eppuce hvnkuse heckuecvtet, Erke e hokpe vpikat, mvt ohkerkuecvtes.

19 Momen Celuslve aenkvpvke Plestvlke Lefitvlke esyome, Estimv toyetske haks? kicake em 'pohkvvrane Cusvlke ohtotakof, heyvt Cane em ohkerkueckv tes.

20 Momen ehelaksecekot, e ohkerkuecvtes; momet e ohkerkuecet, Klist toyvkos, *makvtes.*

21 Momen, Naket o haks, monkv? *kicaket* em 'pohakvtes. Elivs toyetskvh? Mv toyvkos, makvtes. Mv Owlv toyetskvh? *kicakvtes.* Momen, Hekos, *maket em vyoposkvtes.*

22 Momof, Estimv toyetske haks? a pu 'totakan em onvyeyvren. Ceme ec ohfvcev naken maketske haks? kicakvtes.

23 Opunvkv en haket vnrwvn huehke, Hesaketvmese

em vyetv lypotken hayvkes, makat toyis, owalv Esivs makvte vevkvyen, makvtes.

24 Momen mv vtotvkhoyat Falvsevlke tates.

25 Momen, Monkv, Klist, monkat Eliv . monkat mv Owalv toyetskekon omat, estoman paptisetske haks? kicet, em 'pohakvtes.

26 Canet em vyoposket, Uewvn es paptisit omis : momis hvmket kerratskekot ece 'pakvket hueres ;

27 Cv yupv vlake vn homahtv hakat, mvt mv tes, mv em estelepikv sohwnakv en recopvye taye heretv orvkat.

28 Heyv nanvke, Cotvne tvpalv Perepelvn, Cane paptisan momaket omvtes.

29 Rempvkse Cesvs em vlaken Canet hecet, Hecvkes, Hesaketvmese en Yvpefikuce holwvyeckv ekvnn enkvpicat! makvtes.

30 Heyvt mv tes, Cv yupvn hunvnwv vlaket vn homahtv hakes, opunvyecit makvyvnke ; cv homv tatet ok.

31 Momen kerrvknkes : momis Eslevl em ohkerkvren uewvn es paptisit vlakit omis.

32 Momen ohkerkuecet, Puyvfeckvt pvce-howe omët hvlwen a hvtapket, oh fekhonnen hecvyvnkes.

33 Momet kerrvknkes ; momis mv, Uewv es paptisvs, cv kice vc vtotvtet, Estimvn Puyvfeckvt hvtapket oh fekhonnen hecetskat, mvt mv tes, Puyvfeckv Vcakat es paptisat, cv kicvknkes.

34 Momen hecit, Heyvt Hesaketvmese E'ppuce tes, makit kerkucevynks, Canet makvtes.

35 Hvtvm rempvkse Cane en kerrepvlke hokkolen esyomet svpaklvtes :

36 Momet Cesvs yvkapen hecet, Hecvkes, Hesaketvmese en Yvpefikuce! makvtes.

37 Momen en kerrepvlke hokkolat opunayat pohaket, Cesvs vevkvhoyvtes.

38 Momof Cesvs a fulotiket, vevkvhoyen hecvtes, momet, Naken hopoyatske haks? kicvtes. Momen, Lapi, (mv oh yvtekhoyat, Mvhayv maketvt omen,) Estvmvn liketska? makakvtes.

39 Vthoyet, hecvkes, kicvtes. Vthohyet, estvn likat hecavtes, momet mv nettv em fekhonuvkepvtes, hvse- vkerkv espalat mahet ok.

40 Cane *opunaye* pohahke vevkvhoyvte hvmkat, Simv Petv etecakkat, Vntolu tates.

41 Etecakkat mahusat Simv taten eshecvtes, momen, Mesiv eshēcēs, kicvtes; mv ohyvtekhoyat Klist tes.

42 Momet Cesvs 'sem vlakvtes: momen Cesvs hecof, Simv Convse e'ppuce toyetskes: Sefvs ce kihocvres, kicvtes, mv ohyvtekhoyat, Cvto, maketvt omes.

43 Rempvkse Cesvs Kalvlen vyetvn komvtes, momet Felvpen eshecet, Vc vevkvtes, kicvtes.

44 Momen Felvpe Persitv, Vntolu Petv tepakat eme tvlofv, aosse tates.

45 Momen Felvpe Neranevl eshecet, Moset vhakv ofv *opunvyece coyvte*, momen ovalvlke opunvyece coyakvte, Cesvs Nasvlvlke, Cose e'ppuce eshēcēs, kicvtes.

46 Momen Neranevl, Nake heret Nasvlen aosse taye hakes? makvtes. Vhtet, hecvsv, Felvpet kicvtes.

47 Cesvs Neranevl em vlaken hecvtes, momet, Hecvkes, Eslevlke mehenwe, mv ofv mvkerretv sekat! makvtes.

48 Neranevl, Estvmv vten cv kerretska? kicvtes. Cesvs em vyoposket, Felvpe ce'nhuehkeko munken, ke-rakko em vpe elecvt liketskof, ce hecvyis, kicvtes.

49 Neranevl em vyoposket, Mvhaya, Hesaketvmese E'ppuce toyetskes; Eslevl em Mekko toyetskes, kicvtes.

50 Cesvs em vyoposket, Ke-rakko em vpe elecvt ce hecvyis, ce kihciv vkvsametska? Heyv nanvke 'sen rakrvken hecetskvres, kicvtes.

51 Momet, Mehenwvn, Mehenwvn ce kicis, Heyv eryupv hvlwat en hauken *hecet*, este E'chuswv onvpyv Hesa-ketvmese em oncelvket acemecet momet hvtvpecen he-cetskvtes, kicvtes.

SETENTVCKE 2.

MOMEN nettv resvtutcenan etepvyetvt ocvtes, Kenv *tvlofvn* Kalvle *ekvvn*; momen Cesus e'cket mvn arvtes :

2 Momen Cesus en kerrepvlke esyoman *mv* etepvyetvn enhuehhokvtes.

3 Momen pvrko-opuswvt orekon, Pvrko-opuswvn ocvke-kos, Cesvn e'cket kicvtes.

4 Momen, Hoktē, naken etem oceya? hvse-vkerkv cvnaket hvte vlvkekos, Cesus kicvtes.

5 Naket o estomen ce kievkis, momecvks, e'cket vtot-kvlken kicvtes.

6 Momen Cusvlke es en hvsvteckv vcvkvyet cvto ue-emvrkvsww faken hokkole monkat tutcene vcvnke vlken mvn vpohoyvtes.

7 Ueemvrkvswwv uewvn fvcfivks, Cesus kicakvtes. Momen cukfvlvwv vteken fvcficakvtes.

8 Mucv svkahwet, hompetv-rakko em evpayvn es em vpeyvkes, kicakvtes. Momen es em vpeyakvtes.

9 Hompetv-rakko em evpayv mv uewv pvrko-opusww hakat *lasvtes*, momis estvmvn vtē tat kerrekates, (momis vtotkvlke uewv cvwakat kerrakvtes); lahsaf, hompetv-rakko em evpayvt hokte epayvranan enhuehkvtes,

10 Momet, Hvte vlicecef, este vtekat pvrko-opusww heren a'slicen, em etetayen eskakof, 'sen holwvkusen asli-cvnts; *momis* cemet pvrko-opusww heran vcayecetsken, hiyomat ores, kicvtes.

11 Heyv nakeskerkv enhvteceskv Cesus Kalvle *ekvvn*

Ken*v* *tvlofvn* momecat, en rakke heckuecvtes; momen en kerrepvlke oh vkvsvmakvtes.

12 Heyv eryupv Kvpvnevn vkhvtapkvtes, øme, e'cke, etecakkakat, momen en kerrepvlken: momet nettv sulkekon mvn fekhonnakvtes.

13 Momen Cusvlke em ohhoyvnkv vwoлицe tates; momen Cesvs Celuslvmen ayvtes,

14 Momet cuko-vcakat ofvn wkv, yvpefikv pvcehowe esyome wiyyakat, momen tokunawv esyoposkvke vpoken hecvtes:

15 Momet afushunuke vnvcomen estepketvn es habyof, omvlkv cuko-vcakan sossicvtes, yvpefikv wkv svpvken; momet esyoposkvke en tokunawv a em pvlatet, ohhom petv cektulcecvtes;

16 Momet pvcehowe wiyyakan, Yv nanvken vkuehuecvkes; Cv'rke en cuko neskvculo habyatskvs, kicakvtes.

17 Momen, Cen cuko vykhvmketv cv lokes, *make* cokat en kerrepvlket vkerricakvtes.

18 Momof Cusvlket em vyoposket, Heyv nanvke momecetskat eskerkv estomen pu hecvkuecetske haks? kicakvtes.

19 Cesvs em vyoposket, Heyv cuko-vcakat sumecicvkes, momen nettv tutcenen akvwv pares, kicvtes.

20 Ohrolope pale-osten epohkaken heyv cuko-vcakat etohtvrhoyvtes, moman cemet nettv tutcenen akwv apetskvr haks? Cusvlket makakvtes.

21 Momis e'na en cuko-vcakan opunvyecet okvtes.

22 Momekv pvsatkan enkvpvket akvwvpikof, en kerrepvlke heyv kicvte vkerricakvtes; momet Cokat momen opunkv Cesvs makvten vkvsvmakvtes.

23 Momen Celuslvmen ohhoyvnkv hompetv-rakkon aret, estet nakeskerkv momen hecakof, sulket e hocefkv oh vkvsvmakvtes.

- 24 Momis Cesvs em e wikekates, *este* omvlkvn kerrekv;
 25 Momet estimvt este ohkerkuecvre enkusvpkekates;
 este nake vpikat kerrekv.

SETENTVCKE 3.

FALVSEVLKET este-hunvnwv, Nekotemvse hocefket, Cusvlke semevpayvt huervtes.

2 Mvt neren Cesvs em vlaket, Lapi, mvhayv Hesaketvmese aenkvpvke toyetskat kerrēs; heyv nanvke eskerkv momecetskat este momeceko tayet okv, Hesaketvmeset vpvket omekon omat, kicvtes.

3 Cesvs em vyoposket, Mehenwvn, mehenwvn ce kicis, Estet svnvcomvn heckekon omat, Hesaketvmese em ohmekketv heceko taves, kicvtes.

4 Este vculehpof, estomet hecke taye haks? svhokkolv e'cke e nvrken ecehyet, hecke taye haks? Nekotemvset kicvtes.

5 Cesvs em vyoposket, Mehenwvn, mehenwvn ce kicis, Este uewv Puyvfekcvn tepakan es hecket omekon omat, Hesaketvmese em ohmekketv eceyeko tayet os.

6 Enavpeswv es heckat enavpeswvt omen, puyvfekcv es heckat puyvfekcvt omes.

7 Estomahes kohmetskvs, Svnvcomv heckvranatsket os, ce kicvyat.

8 Hotvle estvmvn komat hotales, momen en hake pohetskes, momis estvmvn vtet ot, estvmvn ayet omat kerretskekos; mv omēt os, Puyvfekcv es heckat vtakat.

9 Nekotemvset em vyoposket, Heyv nanvke estomet mome taye haks? kicvtes.

10 Cesvs em vyoposket, kicvtes, Eslevlke em mvhayvt omat, heyv nanvke kerretskeko haks?

11 Mehenwvn, mehenwvn ce kicis, Mv nake kerreyat
 Muskokee N. T. 17

opunahoyes, nomen mv nako heceyvtet akerkuecēs, momen akerkueceyan pum esatskekos.

12 Ekvnnv nanvken cem onayvkvyvten vkvsamatskekon omat, hvlwe nanvken cem onayvkvyat estomet vkvsamatskvr haks?

13 Momen este estomet hvlwe tvlofv vkvwvpkvtē sekos, mv hvlwe tvlofv ahvtvpkvtē, este E'chuswv hvlwe tvlofv likat, *vkvwvpkekaten* omat.

14 Momen Moses vnrwvvn cetto kvwapvte etvpomet este E'chuswv kvwvvpkvrānet os :

15 Estimvt o estomet oh vkvsamat estemerkekot, hesaketv yuksv-sekon oevren.

16 Hesaketvmese ekvnnv vnokece mahat hiyomen orvtet omekv : E'ppuce hvmkuse heckuecvte emvtes, mvn estimvt o estomet oh vkvsamat estemerkekot, hesaketv yuksvsekon oevren.

17 Hesaketvmeset E'ppuce ekvnnv ohfvcecvren ekvnnv a ohtotet omekot, momis mv eteropotten ekvnyvt hesakvren *vtotvtet omekv*.

18 Mv oh vkvsamat ohfvcecekot os; momis mv oh vkvsvmekat ohfvcece hoyvnet os, Hesaketvmese E'ppuce hvmkuse heckuecvte hocefkvn oh vkvsvmekokv.

19 Momen heyvt ohfvcecekv tes; hvyayvket ekvnnv vlvkes, momis estet yomucken hvyayvke emuntvlen vnokecvktet omes, em vtotketv holwvhoket omekv.

20 Holwvke momecat vtekat hvyayvke en homecet, hvyayvke oh vteket os, em vtotketv ohkerkvkekaren.

21 Momis fvccetv momecat hvyayvke oh ates, em vtotketv Hesaketvmese eteropotten vtotkvkvtē tat kerkvke hakvren.

22 Heyv nanvke renyupv Cesvs en kerrepvlken esyomet Cutev ekvnnv yicvtes; momen vpaket mvn fekhonnet, paptisvtes.

23 Momen Caneu paptisvtes, Envn, Selem tempen, mvn uewvt tayet omekv: momen en yicet, paptiskakvtes.

24 Cane cuko-yekcv hvte vpihokeko emunkekv.

25 Momof nake vpohkvt kvwvpkvtes, hvsvteckv ohfvccvn, Cane en kerrepvlke momet Cusvlke em etenrvwn.

26 Momen Canen en yicet, Lapi, mv Cotvne tupalv ece 'pakvnke, ohkerkuecetskat, heevs, mvt paptisen, *este* omvlkvt en yices; kicakvtēs.

27 Cane vyoposket, Este naket en hecikekos, hvlwe tvlofv a e'mhoyekon omat, makvtes.

28 Ceme etwvt a vn kerrvlke toyatskes, Klist toyvos, momis ehomv vo vtothoyes, makvyvte.

29 Mv ehiwv taranat ocat hokte-epayvranat tes; momis mv hokte-epayvranat en hesset hueret, pohof afvcketvn es afvckes, hokte-epayvranat em opunvkv en hake svrahkvn; momēt omekv heyv vm afvcketv esfvckes.

30 Emet ohvtvlkvranes, momis vnet cv yokopvranet os.

31 Hvlwe atatet omvlkvn ohfvnket os; estimvt ekvnn enaket on omat, ekvnnlket omet, ekvnnv opunvyeceet omes; hvlwe tvlofv atatet omvlkvn ohfvnket os.

32 Momen nake hecet, pohvtet, mvn kerkuecat os, momis mv kerkuecat estimvt em esekos.

33 Mv kerkucekv em esat Hesaketvmese mchenwe tat em eskerkv vlicvtet os.

34 Hesaketvmese vtotvte Hesaketvmese em opunvkvn opunayet omes: Hesaketvmese Puyvfekcv svkerkekon emet omekv.

35 Erke Eppuce vnokecet ot, nanvke omvlkvn e'nke ofvn wiktet os.

36 Eppuce oh vkvsamat hesaketv yuksv-sekon ocet os; momen Eppuce oh vkvsvmekat hesaketv hehcekos: momis Hesaketvmese en cvpvkktet oh fekhonnes.

SETENTVCKE 4.

CANE paptisat 'sensulken Cesvs enkerrepvlken hayet, paptisen Falvsevlket pohan Pucaset kerret okv,

2 (Cesvs emet paptisekon, en kerrepvlket *paptisaket* omisem,)

3 Cutev enkvpaket, hvtvm Kalvlen ayvtes.

4 Momen Semelev ekvvn 'reteropottvranet omvtes.

5 Momof Semelev tvlofv vlakvtes, Sikv kihocan, ekvvn Cekvpe e'ppuce Cose e'mvte vnakvn.

6 Momen Cekvpe em ueenkorkvt mvn likvtes. Monkv Cesvs ayvtet hotoset omekv, ueenkorkvn oh likvtes; momen hvse-vkerkv esepakat mahe tates.

7 Semelevlke hoktet uewvn ascvvrnanet vlakvtes: Esketvn v'mes, Cesvs kicvtes.

8 (En kerrepvlke hompetv nesvranet tvlofvn vpeyvkepet omekv.)

9 Estomēt on Cusvlke toyetskatet esketvn vm 'pohetske haks, Semelevlke hokte toyvyan? Semelevlke hoktet monkv kicvtes; Cusvlke Semelevlke etohkvlketv etem ocekot omekv.

10 Cesvs em vyoposket, Hesaketvmese esteman, momen estimvt, Esketv v'mes, ce kicat kerretsken omat, em 'pohetskvnt omes, momen uewv hesaken ce'mvnt omes, kicvtes.

11 Naken u'escvwety ocetskekos, momen ueenkorkv sufket oman, estvnmv vten mv uewv hesake ocetske haks? hoktet kicvtes.

12 Pu'rke Cekvpe, mv ueenkorkv pu'mvte, momet eme, en hopuetake, momen en wakvlkeu eskakvte, sen rakketsket o haks?

13 Cesvs em vyoposket, Heyv uewv eskat vtekat hvtvm ewvnhkvrres :

14 Momis estimvt o estomet uewv emvyan eskat estofis

ewvnhikekos, momis *mv* uewv e'mvyat uekiwvt eme ofvn hesaketv yuksv sēko vfihe hakvres, kicvtes.

15 Pucasē, heyv uewvn v'mes, cv wvnhkekaren, momet ascvwvranet vlvkvkaren, hoktet kicvtes.

16 Ahyet, ce'hen 'renhohiket, 'res vlvkvs, Cesvs kicvtes.

17 Hokte vyoposket, Cv'he sahsekos, makvtes. Heren opunahyetskes, Cv'he sahsekos, *maketskat*;

18 Ce'hetake cahkepen ocetskvttet omes, momis hvmke hiyome ocetskat ce'he tokot omekv: mv tat mehenwvn ohketskes, Cesvs kicvtes.

19 Pucasē, owalv toyetskat hecis:

20 Pu'rkvlke heyv ekvnhvlwen mekusvpakvtet oš: momen Celuslvme *mimvn* este emekusvpkvranet os, makatsket os, hoktet kicvtes.

21 Cesvs kicvtes, Hoktē, heyvn vm vkvsvmvs, heyv ekvnhvlwe tokon, momet Celuslvme tokon, Erken vrak-kuecvranatskat hvse-vkerkv vlakes.

22 Ceme naken *vrakkuecat* kerrekot vrakkuecatkes; pume naken vrakkuaceyat kerres; vhesaketv Cusvlke aosset omekv.

23 Momis hvse-vkerkv vlvkvranet os, momen hiyomat *mv* tes, momof emekusapvlke mehenwakat puyvfekev momet mehenwetv ofvn Erken vrakkucevkvranat, Erke mv omakat vrakkucevren hopoyet omekv

24 Hesaketvmese Puyvfekev omes: momen cme emekusvpakat puyvfekev momet mehenwv ofvn mekusvpkvranet omes.

25 *Momen* Mesiv, Klist kihocat, vlvkvranet omen kerris: mvt vlākof, nanvke omvlkvv pum onayvres, hoktet kicvtes.

26 Vne, cem punayvyat, *mv* toyis, Cesvs kicvtes.

27 Momof en kerrepvlket yicvtes, momet hokte ete'm punayan estomahes komakvtes: momis, Naken hopo-

yetske haks? monkat, Estoman ete'm punayetske haks?
estimvt makekates.

28 Momof hokte uescawkv wihket, tvlofvn ayepvtes,

29 Momet, Vhwet, este-hunvnrwv nake momvyvte omvlkv
vm onayan hecvkes: heyvt Klist. toko haks? hunvntaken
kicvtes.

30 Monkv tvlofv asosset, en yicakvtes.

31 Heyv em etenrvwvn en kerrepvlket enkusvpaket;
Pucasē, hompvs, kicakvtes.

32 Momis nake hompetv ocepis, ceme kerratskekon,
kicvtes.

33 Momekv en kerrepvlket ete'm 'pohaket, Este estomet
hompety.'sem vlahke haks? makakvtes.

34 Cesvs kicakvtes, Vn hompetvt mv a'c vtotvten em
eyackvn momecit, em vtotketvn esyukpoyvranvyat tes.

35 Hvse ostet vhoske munkes, hiyyo vlvkvrant, makats-
keko haks? Hecvkes, ce kicvkis, vfvnnaket cvpofvn oh
hecvkes: entis naklokce es hathaket omekv.

36 Momen naklokce vteloyat feketv en hecket os, mo-
men em ette hesaketv yuksv-sekon em vteloyet os; foka-
yat momen vteloyat etepvket afvckvkepvren.

37 Momen heyv ofvn heyv maketv mehenwes, Hvmket
fokayen, etvt vteloyes.

38 Oh vtotkatskekaket vteloyatskvren ece 'totvkimvts;
este etvt vtotkvkvttet on, em vtotketvn 'sohceyatskes.

39 Momen Semelevlke mv tvlofv vpokat sulket oh
vkvsvmakvtes, Nanvke momvyvte omvlkv vm onahyes,
hokte make kerkuecat omecicen.

40 Momen Semelevlket en yicet, vpvkvket fekhonnvren
em 'pohakvtes; momen nettv hokkolen fekhonnvtes.

41 Momen ohvtvlakat sulket vkvsvmakvtes, eme mahu-
sat em opunvkv omecicen,

42 Momet, Muev vkvsamēs, nake onayetskvte omecice

tolon, momis pume mahusat *opunayat* pohöpëkv, momet, mehenwvn heyvt Klist ekvny Hesayecvt on kerres, hokten kicakvtes.

43 Momen nettv hokkole renyupvn mvn enkvpaket, Kalvlen oh ayvtes.

44 Cesvs eme mahusat, Owaly em ekvny ofv vrakketv ocekos, maket kerkucevttet omekv.

45 Momekv Kalvlen vlakof, Kalvlvket, Celuslymen hompetv-rakkon aret, nake momecat omvlkvn hecaktet, evpyakvtes: emeu hompetv-rakko oh vpeyakvttet okv.

46 Momen Cesvs Kalvle *ekvny* Kenv *tvlofvn* hvtvm vlakvtes, mv uewv pvrko-opuswv hayvtet. Momen evpayv hvnket mvn arvtes, e'ppucet enokket Kvpynevvn wakken.

47 Cesvs Cutev ekvnyvn aosiyet, Kalvlen vlakan pohof, oh ayvtes, momet a vk hvtapket, e'ppucen em wicecvren em 'pohvtes; elvranuset omekv.

48 Momof, Nanvke eskerkvn, momet nake estomahvken hecatskekon omat, vkvsahmatskekos, Cesvt kicvtes.

49 Pucasë, a vk hvtvpkvs, hopuewv vuv eleko munken, evpayvt kicvtes.

50 Vyepvs, ce'ppuce hesakes; Cesvs kicvtes. Momen hunvnwv opunkv Cesvs em punayan vkvsamet, ayepvtes.

51 Momen vk hvtapkof, em vtotkvket vnrapet, Ce'ppuce hesakepes, makaket em onvyakvtes.

52 Momof hvse-vkerkv estofv mahen en here hake vye-civten em vpohakvtes. Vpvksvke, hvse-vkerkv eskolv-pakofvn hepctetv epkvpakvnkes, kicakvtes.

53 Momekv hvse-vkerkv matwv mvketeken, Ce'ppuce hesakes, Cesvs kicet okvnke erket kerrvtes. Momen eme mahusat vkvsamvtes, momen en cuko somvlkvt.

54 Cesvs Cutev *ekvny* enkvpahke Kalvle vlake nakes-kerkv momecat, heyvt esvhokkolat *tates*.

SETENTVCKE 5.

HËYV nanvke renyupvn Cusvlke en hompetv-rakko hvmket ocvtcs; momen Cesvs Celuslvmen ayvtes.

2 Momen Celuslvme yvpefikv *hute* tempen vkhvse Hcpluvlke Persitv kicakat ocvtcs, sohvpcttv cahkepe ocet.

3 Hcyv ofvn *este* sulke mahet, enokhokvlket, turhecvcckat, en yvkvpkv vnvttakat, enatalakat uewv nekeyvrèn emehakaket lumhvtes.

4 Oketv ocen, encelv mv uewv vk hvtapket, uewv melohlicet omekv. Monkv uewv melohilof, estit o estomet homvn vkeeyen omat, enokketv estomen ocvte *tis* cvfekne haket omvtes

5 Momen este-hunvnwv hvmket wakkvtes, enokkvte ohrolvpe pale tutcenen cenvpohkaken.

6 Wakken Cesvs hecof, hofune mahet omen kerret, *Ce* cvfeknvre ce yace haks? kicvtes.

7 Enokkat vyoposket, Pucasē, uewv melohlof vkhvse a'c vkceyicvre este-hunvnwv ocvks; momis ayvyof, etimvt cv homvn vkhvtapkepet os, *kicvtes*.

8 Ahuyiret, cem pvtakv cahwet, yvkvpvs, Cesvs kicvtes.

9 Momen momat vpakusen este-hunvnwv cvfeknvtes, momet em pvtakv cahwet, yvkapvtes; momen mv nettv fekvpkv *nettv* tates.

10 Fekvpkv nettv tes: pvtakv sayetskvre cem etektvn-kekot os, cvfeknihocan Cusvlket monkv kicakvtes.

11 Em vyoposket, Cv cvfeknicatet, Cem pvtakv cahwet, yvkvpvs, cv kihces, kicakvtes.

12 Momof em 'pohakat, Hunvnwv estomēt, Cem pvtakv cahwet, yvkvpvs, ce kihce haks? kicakvtes.

13 Momen mv cvfeknihocat esti tat kerrekates, mvn este tetayet omen, Cesvs etin ayepet omekv.

14 Enyupvn cuko-vcakan Cesvs eshecet, Hectvs, ce cv-

feknihoces; vnvcomv naoriketskvs, nake 'sen holwvke ee oh vlvkekaren, kievtes.

15 Este-hunvvnwv enkvpaket, Cesvt cv cvfeknicet os, maket, Cusvlken em onvyakvtes.

16 Momen monkv Cusvlke Cesvs assecet, elecctv komakvtes, fekvpkv nettvn yv nanvke momecekv.

17 Momis Cesvs em vyoposket, Cv'rke vtotke munken hiyomat orët os, momen vnet vtotkis, *kicakvtes*.

18 Monkv Cusvlke ohvtvlaken elecetvn komakvtes, fekvpkv *nettv* kacat tvlkekot, momis, Hesaketvmeset Cv'rke tes, maket, Hesaketvmese etetayen e hayet omekv.

19 Monkv Cesvt em vyoposket kicakvtes, Mehenwvn, mehenwvn ce kievkis, Eppuce entvlkat naken estomeko taves, momis Erke nake momen hecatet *momecet os*; nanvken momecat vtekat, mvn Eppuceu matvpomen momecet omekv.

20 Erke Eppucen vnokecet, nake momecat omvlkvn en kerkuecet omekv; momet vtotketv heyv 'sen rakrvken en kerkuecvres, estomahes komatskvren.

21 Erke pvsatkvte a kvwapet, wenahuecat etvpomen, Eppuce estimvn komat wenahuecet omekv

22 Erke nvpvn ohfvececekot, momis ohfvececkv omvlkvn Eppucen em wikvtet omekv :

23 Erke vrakkuecakat etvpomen omvlkvt Eppuce vrakkuecvkyren. Estimvt Eppucen vrakkuecekon omat, vtotvtet Erkeu vrakkuecekot omes.

24 Mehenwvn, mehenwvn ce kievkis, Estit vm punvkv pohet, a'c vtotvtten oh vkvsamat hesaketv emunkvn oces; momet ohfvececkv hvlatkekos, momis elkvn enkvpaket hesaketvn tohtvlkes.

25 Mehenwvn, mehenwvn ce kievkis, Hvse.vkerkv vlakes, momet hiyomat vlvkes, pvsatkat Hesaketvmese

E'ppuce en haken pohkvranat; momen pohakat weñahokvres.

26 Erke hesaketv eme ofv ocat etvpomen Eppucen hesaketv emeu ofv ocvren e'mvtet omekv.

27 Momet ohfvececkv hayvranateu yekcetvn omvtet omes; este E'chuswvt omekv.

28 Heyv estomahes kohmatskvs, hvse-vkerkv vlaket omekv, mv ofv hopelkv vtèhkat omvlkv en hake pohkvranat,

29 Momet asossvres; here momecakvte hesaketv akvwvketvn vkvwvpkaken, naorkakvte ohfvececkv akvwvketvn vkvwvpkvkvs.

30 Vntvlkusat naken momecvko taves; pohvyatet ohfvecevyet os; momen vm ohfvececkv fvecv't's, nake komepvyat hopoyet omvkok, momis Erke a'c vtotvte koman.

31 Vnet e ohkerkueccpin omat, vm ohkerkueckv fvecekot omes.

32 Hvmket vc ohkerkuecat hueret os, momen mv kerkueckv vc ohkerkuecat mehenwvt on kerris.

33 Cane ohtotatsken, mehenwvn ohkerkuecvtes.

34 Momis este kerkuecat esvkot omes: momis hesahokatskvren heyv nanvken makiš.

35 Kulke vhetke, hvyayakat omvnkes; momen en hvya-yvke vhofunekon es afvcketv vkvsvmatske tvnks.

36 Momis Cane en kerkueckv sen rakken ocis; vtotketv poyvranvye Erke v'mvte, mv vtotketv momecvyat mahusat vc ohkerkuecaket omekv, Erket vc vtotvte tat.

37 Momen Erke vc vtotvtet, emet vc ohkerkuecvtet omes. Em opunvkv en hake pohatskvte sekot omet, en heckvu hecatskvte sekot omes.

38 Momen em opunvkv ece 'pikè ocatskekot omes, vtotvten oh vkvsamatskekokv.

39 Cokan vketecvks, Mv ofvn hesaketv yuksv-sokon ocēs, komatsken, vc ohkerkuccakat mvt omakekv.

40 Momen a'c oh vwetv komatskekot omes; hesaketv ocatskvren.

41 Este vc vrakkuecvkvren *enkusvpkot*, em esvkot omes.

42 Momis ce kerrvkit, Hesaketvmese em vnokeckv ece pike ocatskekak *kerris*.

43 Cv'rke hocefkv ofvn vlakis, momen cv yvpayatskekos; etvt eme e hocefkv ofvn vlaken omat, mvn cvpayatskvres.

44 Estomēt vkvsamatske taye haks, vrakkueckv ete'n hopoyepet, vrakkueckv Hesaketvmese tvlkuše aenkv-pakat hopoyatskekak?

45 Erke ehomv epu'nrvpvres; cv kohmatskvs: hvmket ece'nrapvket omes, Moses vfekrakkatske *mahusatet*.

46 Moses vkvsamatskvten omat, vc vkvsamatskvnt os; vc opunvyecet hoccievtēt omekv.

47 Momis hoccican vkvsamatskekon omat, estomet vm opunvkv n vkvsamatskvr haks?

SETENTVCKE 6.

HEYV nanvke renyupvn, Cesvs Kalvle vkhvsen etohtikvtes, *vhvse* Tipelevs mv tes.

2 Momen este sulke mahet vevkvpeyvtes, enokhokan nanvke eskerkv n ohcelayan hecacekv.

3 Momen Cesvs ekvnhvlwe vcemiket, mvn en kerrepvlke vpaket likvtes.

4 Momen ohhojvkv, Cusvlke en hompetv-rakko hvmket, vwolice tates.

5 Monkv Cesvs vfvnnaket, este sulke mahet a oh awen hecof, Tvklke hompvke tayat estvmv vten nesejvr haks? Felvpen kicvtes.

6 Momen heyv kicat eskerretvn komat okvtes, eme tat estomvranat kerrepekv.

7 Felvpet em vyoposket, Tvklike tenelyv cukpe hokkole enrahkv tis em etctayahkekos, cōtkuse vlken ehset o estomis, *kicvtes*.

8 En kerrepvlke hvmket, Antōlu, Simv Petv etecakkatet, kicvtes,

9 Capanet likes, ketinv tvklike-vnore cahkepen, momet rvro lopuckuse hokkolen ocet; momis heyv naket o haks, este sulke momat em etenrvwv?

10 Momen, Este tvk vpoyvkes, Cesvs kicvtes. Mv mahusat pvhe tayet omekv. Monkv este tvk vpokvtes, em vhonkvtkv cukpe-rakko cahkepat mahet.

11 Momen Cesvs tvklike vnorvke cawvtes, momet ohvksamof, enkerrepvlke vwahlvtes, momen enkerrepvlket tvk vpokan emakvtes; momet rvrou matvpomecvtes, eyacakat vcvkvyen.

12 Momen fvcecvkehpf, En wokucke vhoskan vteloyvkes, naket sumkekaren, en kerrepvlken kicvtes.

13 Monkv etoh vteloyet, ketinv tvklike cahkepvte hompakvten vhoskat en wokucke svmpv palen hokkolohkaken fvcficakvtes.

14 Momen mv estet Cesvs nakeskerkvvn momecen hecakofvt, Fvccv mehenwusen heyvt mv Owalv ekvnnv vlvkvrantet os, makakvtes.

15 Momen, yekcetvn es ehset, mekko hayetvn komet, yicvranan Cesvs keriyet, entvlkuset ekvnhvlwe hvvm vcemkvtes.

16 Momen yafkof en kerrepvlke vkhvsen vkhvtvpecvtes,

17 Momen perro-cukon vtehiket, vkhvse tvpaly Kv-pvnevn vfvccvn vpeyvtes. Momen yomuckepen, Cesvs em vlvkekates.

18 Momen hotvle rakke hotalat omecicen, vkhvse melohlvtes.

19 Momen vkerkv tutcenat, monkat ostat mahen kafahkof, Cesvs vkhvse oh yvkapet, perro-cukon vwolicen hecet, penkvlvke tates.

20 Momis, Vne tes; penkahlatskvs, kievtes.

21 Momen vkvsvmet, perro-cuko a oh ceycakvtes; momen moman vpakusen perro-cuko ekvnn vpeyvte er vcakvtes.

22 Enhvyvtke este vkhvse tupalv svpaklatet, perro-cuko etv sekon, hymke en kerrepvlke vtebkat tvlken, *hecet*, momet Cesvs perro-cuko vpiket en kerrepvlke vcvkayekon, momis en kerrepvlke entvlkuset vpeyepvten hecakof,

23 (Momis perro-cuko etvt Tipelevs mv Pucase ohkvsame tvklike hompakvte ocat vnakv vwet, yievtes:)

24 Momen Cesvs momet en kerrepvlkeu sekon este hecakof, emeu perro-cuko vtehiket, Cesvs hopoyet, Kv-pvnevn er orievtes.

25 Momet vkhvse tupalv er eshecakat, Mvhaya, estofvn yvmvn vlaketskv haks? kicakvtes.

26 Cesvs em vyoposket, Mehenwvn, mehenwvn ce kievkis, Nakeskerkv hecatskvte omecicen cv hopoyet omatskekos, momis tvklike hompet, ce cvporvkate omecicen *omatskes*, kievtes.

27 Hompetv yvmahke tayat em vtotkekot, momis mv hompetv hesaketv emeyuksv-sekat 'roren, *em vtotkvkes*, este E'chuswvt ce'mvkvrnat: mvn Erke Hesaketvmeset eskerkuecvtet omekv.

28 Momen, Hesaketvmese em vtotketv vtotkeyvret, naken estomeyvr haks? kicakvtes.

29 Cesvs em vyoposket, Mv atotvten oh vkvsamatsken omat, mvt Hesaketvmese em vtotketv tes, kievtes.

30 Momekv, Eskerkv naken heckuecetska, hecēt, oh vkvsmeye tayat? Naken vtotketske haks?

31 Pu'rkvlke vnrwvn manvn hompakvtes, Tvklke hompvke tayat hvlwe vten e'makvtes, *maket*, cokat vevkvyen, kicakvtes.

32 Momeñ Cevs *kicat*, Mehenwvn, mehenwvn ce kiovkis, Mv tvklke hvlwe atat Moses ce'mvkekatet os; momis Cv'rke tvklke mehenwvn hvlwe vten ce'mvket os.

33 Hvlwe a hvtapkatet, hesaketvn ekvvnv ematet Hesaketyese en tvkliket omekv, kicakvtes.

34 Momof, Pucasē, mv tvkliken estofis pu'mvtevs, kicakvtes.

35 Momen Cevs *opunayatet*, Vnet hesaketv tvklke toyis; este a'c oh atatet, estofvn -elawekon, *este* vc oh vkvsamatet estofvn ewnhikekos.

36 Momis, Cemet, cv hecatskvnkis, vkvsamatskekos, ce kiovkvyis.

37 Cv'rke a'mvte omvlkvt a'c oh awvres; momen este a'c oh atat, estomaten ossihevkos.

38 Vne komvyat momecvranvyate tokon, a'c vtotvte komaten momecvranvyatet hvlwe a hvtapkvvytet omekv.

39 Momen heyvt Cv'rke a'c vtotvte komatet os; *este* Cv'rke a'mvte omvlkvn hvnkusis sumecievkot, nettv espoken a kvwvpranvyat omes.

40 Momen heyvt a'c vtotvte komatet os, Eppuce hecet, oh vkvsamat vtekat hesaketv emeyuksv-sekon ocvrantet os; momen nettv espoken akvwvpare.

41 Momen Cusvlke ecayakvtes, Tvklke hvlwe a hvtapkvte toyis, makaten.

42 Momen, Heyvt Cevs, Cose e'ppuce toko haks, e'rke, e'cke tepakat kerreyat? momaten estomēn, Hvlwe a hvtapkvvyat tes, maket oke haks? makakvtes.

43 Momekv Cesvs em vyoposket, Ecayet 'sete'm puna-hohyatskvs, kicakvtes.

44 Este estomet ve oh vteko tayes, Cv'rke a'c vtotvtet ahvlvtekon omate: momen nettv espoken a kvwvpare.

45 Omvlkvn Hesaketymeset emvhayvres, make owalvlke coyakvte ofvn hoccet omes. Monkv este vtckat poh-het, Erke en kerrvte *sasat* a ve oh atet omes.

46 Estimvt Erke hecvtes, *makit* okvkos, Hesaketymesec aenkvpvkat tvlket, mvt Erke hecvtet omes.

47 Mehenwusen, mehenwusen ce kicvkis, Este ve oh vkvsamate hesaketv emeyuksv-sekon ocet omes.

48 Vnet mv hesaketv tvklike toyis.

49 Ce'rkvlke vnrwvn manvn hompakvtes, momet pvsatkvtes.

50 Heyvt tvkliket, hvlwe a hvtapket omes, *este* mvn hompet, elekaranat.

51 Vnet tvklike hesake hvlwe a hvtapkvte toyis; este estomet heyv tvklike hompen omat, meyuksv-sekon hesakvres; momen tvklike emvranvyat cv'navpeswv mv ekvny en hesaketv vrahkv emvranvyat omes.

52 Monkv Cusvlke 'sete'nrvpaket, Estomēt heyv este e'navpeswv pu'men, papeye taye hakes? makakvtes.

53 Momen Cesvs em punayatet, Mehenwusen, mehenwusen ce kicvkis, Este E'chuswv e'navpeswv pvpekot, e catv eskatskekon omat, hesaketv ece 'pikvkekos, kicvtes.

54 Estimvt cv'navpeswv papet, cv catv esken omate, hesaketv emeyuksv-sekon ocet omes, momen nettv espoken a kvwvpare.

55 Cv'navpeswv mehenwvn hompetvt omen, cv catv mehenwvn esketyt omekv.

56 Estet cv'navpeswv papet, cv catv esken omat, ve ofvn fekhonnet omen, vneu ofvn fekhonnyet omes.

57 Erke hesake likatet a'c vtotvte omen, Erken v he-

sakvyet omes; matvpomen este cv hompatè, mvu vc v hesakvres.

58 Heyvt tvklike hvlwe ahvtapktet omes. Ce'rkvlke manv hompakat momet pysatkat omēkon: este heyv tvklike hompen omate, hesake emunkv tares.

59 Heyv nanvke, Kvrvnevn senekake ofvn este emv-hayofvt, opunayet okvtes.

60 En kerrepvlke vnvcomet heyvn pohvkvttet, Opu-nkv yekcet omes; estimvt pohe taye haks? maka-kvtes.

61 En kerrepvlket heyvn es ecahoyen, Cesvs emet ker-rof, Heyvt ce 'lentappuecvk haks?

62 Monkv enhomv likvtet este E'chuswv v kvwapken hecätsken omat, *estomvre te?*

63 Puyvfekvt este wenahuecet omes; *este* enavpeswv naken lopicekos. Opunkv cem punayvkvyatet puyv-fekvt's, momet hesaketvt's.

64 Momis vkvsvmeko ce sasvket os; kicakvtes. Cesvs enhvteccskvn vteken este estomvket vkvsvmekat kerret estimvt wiyyvranate kerre tatet ok.

65 Momet, Momēt omekv, Cv'rket emet omekon omat, este vc oh vte tetayate sahsekos, ce kicvkit okvyis, kicakvtes.

66 My vtekatè en kerrepvlke vnvcomet fulecvtes, mont svnvcomv vevkfullekates.

67 Momen Cesvs pale hokkolohkakaten oket, Cemeu vpeyevranatska? kicakvtes.

68 Momen Simv Petvt vyoposket, Pucasē, estimvn oh vpeyeyvr haks? cemet hesaketv yuksv-seko opunkv ocetsket omes.

69 Momen vkvsamēt, kerrēs, mv Klist, Hesaketvmese hesake E'ppuce toyetskate, kicvtes.

70 Cesvs em vyoposket, Palen hokkolohkakatskan

ce'uhopoyvkvyvtet omeko haks? momen hvnkatskat puyvfekev holwvket's, kicakvtes.

71 Cutvse Eskalevt, Simv e'ppucen okvtes, mvt, palen hokkolohkakat hvnkat omet, wiyyvranat omekv.

SETENTVCKE 7.

HEYV nanvke renyupvn, Cesvs Kalvlen arvtes, Cusvlket clecetvn komet hopoyakat omecicen, Cutevn vretvn komekokv.

2 Momis eto-esse-vpette-es-haye hompetv-rakkot Cusvlke en *hompety-rakko* vwolice tates.

3 Momekv em etecakketvlket, Yvmv enkvpaket, Cutevn vyvs, cen kerrepvlkeu vtotketv celayetskat hecvkven, kicakvtes.

4 Este, hecke kerhoyvren cyacet, ehke naken celayate sahsekot ok. Heyv nanvke celayetsken omat, ekvnnv em e heckuecvs, kicakvtes.

5 Etecakkvte tisem oh vkvsvmvkekok.

6 Momen Cesvs, Vm oketv vlvkeko munkes, momiscem cem oketv take tetake emunkvt omes.

7 Ekvnnv cen homecvkeko tetayet omes: momis vnen vn homecet omes, em vtotketvt holwahoket omen ohkerkuecvyet omekv.

8 Heyv hompetv-rakko oh vpeyvkes; heyv hompetv-rakko oh ayvko munkes, vm oketvt oreko munkekv, kicakvtes.

9 Heyv opunvkv kicakof, Kalvlen fekhonnvtes.

10 Momis etecakkvte vpeyofvn, emeu hompetv-rakko oh ayvtes, kerhoyekon, momis ehke omēt.

11 Momen Cusvlke, hompetv-rakko omof hopoyet, Estvn ara? makakvtes.

12 Momen este tetayen opunvkv es ete'm ecakvt ocvtes; Este heret omes, makakat sasen, vpvlwvt, Monks, este ehosicet os, makakateu sasekv.

13 Momisem, estit pohaken opunvyoockates, Cusvlken em penkvlakekv.

14 Momen hompetv-rakko en nvrkvpv orofvn, Cesvs cuko-vcakan ccyet, estemvhayvtes.

15 Momen Cusvlke, em estomahet, E'mvhahoyvte sekot omat, estomēt heyv este cokv kerre haks? makakvtes.

16 Cesvs em vyoposkatet, kicakvtes, Vm mvhakov cvnake tokot omen, momis a'c vtotvte enaket omes.

17 Estimvt mv komaten celayen omat, mvhakov kerrvres, Hesaketymeset ome tat, monkat vntvlket opunayin omat.

18 Estet entvlket opunayen omat, vrakkueckvn e en hopoyet omes: momisem este vtotvte vrakkuecetyvn hopoyen omat, mvt mehenwvt omes, momen fvceetytokat vpikekot omes.

19 Moses vhakov ce'mvkekak haks? momaten hvvku-satskis vfastatskekot omes. Estoman cv 'lcevranet es fullatske haks?

20 Este em vyoposkakak, Puyvfeckv holwvken ocetskes; estimvt ce 'lecetyvn komet es are haks? makakvtes.

21 Cesvs em vyoposket, kicakvtes, Vtotkety hvvken momehoin, omvkvvt estomahes komatsket omes

22 Monkv Moses svkvmsiskvn ce'mvkvvtet omes: (Momis Mose enake tokot, erkvlike enaket omvtes:) momaten fekvpkv nettvn hunvnwv svkvmsisatsket omes.

23 Mose em vhakov kvckekaren, fekvpkv nettv omof svkvmsiskvn hunvnwvt en hecken omate, hunvnwv fekvpkv nettvn temvpoken cvfeknihovyaten estoman vn homecatsko haks?

24 Nake en heckv vcvkvye ohfvcehcatskvs, momis fvccen ohfvcoecvkes.

25 Momen Celuslvmlke, Elecvrane hopoyakat heyvt mv toko haks? makakat sasvtes.

26 Momis hecvkes, fekhvirket opunayes, momen naken

kihocekot omes. Mvpykvike heyvt Klist mehenwvt on kerrvkepet ome haks?

27 Momis heyv este estvn vtē tat kerrēs: momis Klist vlakofv, nypvt estvmimvn vte tat kerrekares.

28 Momen Cesvs cuko-vcakan este mvhayofvt, hvmmaket huehkvtes, Cv kerratskes, momet estvmvn vtvyo tate kerratskes, momen vne komvyat tvlket vlaket omvkot omes, momisem a'c vtotvte, mv kerratskekat, mehenwvt omes.

29 Momis vne kerris, mvn aenkypvket omin, mvt a'c vtotvtet omekv.

30 Momof esetvn komakvtes: momis nypvt enke oh wvkecekates, em oketvt vlvkeko munket omekv.

31 Momen este sulket oh vkvsymakat, Klist vlvkofvt nakeskerkv heyv este momecat es en hoyvnen momecyr haks? makakvtes.

32 Falvsevlke este sulket ehkuse nake mv omaken es ete'm punahoyen pohakof, Falvsevlke momen plestvlke en homvhhotvt este-en-wiketvn vtotvtes, esvkvren.

33 Momen Cesvs e'te'm punayet, Hofunusekon ece 'pakvkvyatet, a'c vtotvten oh ayvranvyet omes.

34 Cv hopoyet, es cv hecatskekares, momen estvn likvyate awatskeko tetayes, kicakvtes.

35 Momen Cusvlke ete'm punahoyet, Estvmvn ayet omen, eshecēkar haks? Centilvlke vwahaten oh ayet, Centilvlken emvhayvr haks?

36 Heyvt nak maketv te? Cv hopoyatskis, es cv hecatskekos, momet estvmvn likvyat awatskeko tayes, makat, makakvtes.

37 Hompety-rakko nettv espoke, mv nettv rakkate omof Cesvs hueret, Estimvt ewvnhket on omat, vc oh atet, eskepekvs.

38 Estimvt vc oh vkvsamen omat, Cokate vevkvyen,

e'nvcofvn ucwv hesaket a fihhonvres, maket, huchkvtes.

39 (Momis heyv, oh vkvsvmakat, Puyvfokev en heckvranen opunvyecet okvtes, Puyvfokev Vcakat seko munkekv; Cesvs vrakkueckv seko munkekv.)

40 Monkv heyv opunvkv pohakof, este sulket, Heyv mv Owaly tat mehenwvt's, makakvtes.

41 Vpvlwvt, Heyvt Klist tes, makakvtes. Momis vpvlwvt, Klist Kalvlen aossvr haks?

42 Cokat, Klist Tewe honvpsen osset, Tewe likvte, Perehem tvlofvn ossvres, makekat haks? makakvtes.

43 Monkv Cesvs vrahkvn este etekvpyketvt *em* ocvtes.

44 Momen esetvn komakat sasvtes, momis estit enke oh wvkecekates.

45 Momof este-em-wiketvt plest enhomvhhotv, momet Falvsevlken en yicen, Estoman esawatskekisa? kicakvtes.

46 Este-em-wiketvt vyoposkaket, Hunvnwvt heyv hunvnwv *opunvyate* omē opunayvte sekos, kicakvtes.

47 Momof Falvsevlke em vyoposkaket, Cemeu cem ctehoskvke haks?

48 Este 'mvpvke, monkat Falvsevlke oh vkvsamvke sase haks?

49 Momis heyv este vhakv kerrvkekat ohtvhikvket os, kicakvtes.

50 Nekotemvset, (mv nere Cesvs em vlakvtet hvnkat tot,) *okat*,

51 Pum vhakv, pohet momet naken estomat kerreko munket, este ohfvceecet ome haks? kicakvtes.

52 Em vyoposket, Cemeu Kalvlen vtetske te? Vketecet, hecvs; owaly hvnkis Kalvle a ossekot omekv, kicakvtes.

53 Momen este omvlkvt en cukon vpeyakvtes.

SETENTVCKE 8.

Cesvs ekvnhvlwe Olefvn ayvtes.

2 Momen hvthvyvtkusen hvtnm cuko-vcakan vlaket, ecchyet, este omvlkvt en yicen liket emvhayakvtes.

3 Momen cokv-hayvlke Falvsevlke esyomat hokte hoktaren eshoyen 'sen yicvtes, momet en nvrkvpvn licof,

4 Mvhaya, heyv hokte hoktare mvketeken eshēcēs.

5 Momen Moses vhakv ofv, Mv omakat cvton es nvfho-kvkekvs, pu kicvtes: momis ceme. estomēn maketske haks? kicakvtes.

6 Yv *makakat*, eskerret, esvnrpknv *hopoyet*, kicakvtes. Momis Cesvs cunehket, enkewesakvn ekvnnv 'soh coyvtes, *nak makakat poheko omēt*.

7 Momen em 'pohakat vvicecvkekon, a lvpotiket, Naorkety oceko ece 'pakvkat tatet cvto 'svfvlekvs, kicakvtes.

8 Momen hvtnm cunehket, ekvnnv oh coyvtes.

9 Momen pohakat em vkerrickvt ohfvececen, veule mahat vlicecet, hvmkvntot osset, pokvtes, momen Cesvs entvlket vhoskvtes, momen hokte nvrkvpvn tvk hueron.

10 Momof Cesvs, a lvpotiket, este sekon, momis hokte tvlkusen hecof, Hoktē, mv ece'nrapvlke estvmvn fulla? este hvmkis ec ohfvececeko? kicvtes.

11 Pucasē, nvpvt *vc ohfvececeks*, makvtes. Momen, Vneu ec ohfvececvkos; vyvs, momet vnvcomv naorikets-kvs, Cesvs kicvtes.

12 Momof Cesvs hvtnm em punvyakvtes, maket, Vnet ekvnnv en hvayayvke toyis; mv a'c cvkayat yomuckofvn yvkvpekares, momis hesaketv en hvayayvken ocvres.

13 Momekv, Cemet e ohkerkuecetskes, cem ohkerkueckv mchenwekos, Falvsevlke kicakvtes.

14 Cesvs em vyoposket, kicakvtes, Vnet e ohkerkuecv-yisem, vm ohkerkueckv mehenwet os: estvmvn vtvyvte

tat kerrit, estvmvn ayvyat kerrikv; momis centake estvmvn atvyat, momet estvmvn ayvyat kerratskekot os.

15 Centake enavpeswv vcvkvyen ohfvcecatskes; vne estimvn ohfvcecvkos.

16 Momis ohfvceecin omat, vm ohfvceckv mehenwet os: vne vntvlkekos, momis Erke a'c vtotvten vnen *tepakes*.

17 Hvtvm, Este hokkole kerkuecat mehenwvt os, *maket*, cem vhakv take ofv coket os.

18 Vnet e ohkerkuecvyat hvmkat toyis, momen Erke a'c vtotvtet ve ohkerkuecet os.

19 Momof, Ce'rke ta? kicakvtes. Cesvs vyoposket Centake vne tis, Cv'rke tis kerratskeks; vne cv kerratskvten omat, Cv'rkeu kerratskvnt omekv, *kicvtes*.

20 Heyv opunvkv Cesvs cvtokunawv hutem opunayct okvtes, cuko-vcakan estemvhayof: momen estimvt enken oh wvkecekates; en hvse-vkerkvte hvte vlvkeko munkekv.

21 Momof, Ayis, momen cv hopoyatskvres, momet cen naorketv ofvn pvsatkatskvres; estvn ayvyat awatskeko tayes, hvtvm Cesvs kicakvtes.

22 Estvmvn ayvyat awatskeko tayes, makekv, e elecvr haks? momof Cusvlket makakvtes.

23 Kvncepvv aenkvpvke toyatskes: hvlwe aenkvpvke toyis; ekvnnv enake toyatskes; ekvnnv enake toyvkos, Cesvs kicakvtes.

24 Monkv, Cen naorketv ofvn ce psvtkvkvres; co kicvkvyis, mv toyvyat vkvsvmatskekon omat; cen naorketv ofvn ce psvtkvkvret okv.

25 Momof, Esti toyetska? kicakvtes. Momen, Mv enhvteceskv vteke ce kicvkvyvte.

26 Nanvke sulken ec opunvyeckv take, momet ec ohfvcecetv take ocis: momis a'c vtotvtet mehenwes; momen nanvke make pohvyvtet, mvn ekvnnv 'sem punayis, Cesvs kicakvtes.

27 Erken opunvyecet okat kerrvkekates.

28 Momof, Este E'chuswv kvwahpatskof, *mv* toyvyat, momet vntvlkuset naken momecvkat, momis, Cv'rke v'mvhayvten, heyv nanvken opunayvyat kerratskvres.

29 Momen a'c vtotvtet ve vpaket os; Erket vntvlkusen cv wikekos; mv nanvke afvceciat momecvye munkvt omekv, Cesus kicakvtes.

30 Heyv opunvkv n makof, sulket oh vkvsvmakvtes.

31 Momof Cusvlke oh vkvsvmakan *em punayet*, Vm opunkv ofvn fekhonnatsken omat; mehenwusen vn ker-repvke toyatskes;

32 Momet mehenwvn kerratskvres, momen mehenwvt ce'nrecopkvres, Cesus kicakvtes.

33 Em vyoposkakket, Eplehame honvpse toyēs, momet upvvn en sylvfkeyvte sekos; estomēn, Ce'nrecopkvkvres, maketske haks? *kicakvtes*.

34 Cesus em vyoposket, Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, Naorketv momecat vtekat naorketv en sylvfke tes.

35 Momen sylvfke yuksv-sekon cukon liket omeks, momis Eppucet yuksv-sekon liket os.

36 Monkv, Eppucet ce'nrecopvken omat, mehenwvn ce'nrecopkvke tares.

37 Eplehame honvpse toyatskat kerris, momis cv 'lecetvn hopoyatskes, vm opunkv ec ofv take fekhonnetv en sekot omekv.

38 Cv'rke vpake hecvyvtet opunayis, momen cemeu ce'rke vpake hecatskvttet momecatskes, *Cesus kicakvtes*.

39 Em vyoposkakket, Eplehamet pu'rke tes, kicakvtes. Eplehame en hopuetake toyatsken omat, Eplehame em vtotketvn momecatskēs.

40 Momis hiyomat este mehenwv Hesaketvmese make pohvyvtet cem punayvkvyvten cv 'lecetvn hopoyatskes. Eplehame heyvn momecekates.

41 Ce'rke em vtotketvn momecatskes, Cesvs kicakvtes. Momof, Hoktarkv ofvn pu heckvte tokot os; Erke hvmkusen ocōs, Hesaketvmese, kicakvtes.

42 Hesaketvmese Ce'rke taket on omat, ve vnokecatskēs, Hesaketvmese aenkvpahket, vtvvytet omekv; cv fekkomat vtvvyte tokon momis ēmet a'c vtotyte omes.

43 Estomēt on vm opunvkvn kerratskeko? vm punvkvn pohatskeko tayekv.

44 Ce'rke, puyvfekev holwakat enake toyatskes, momet ce'rke em eyackvn momecetvn komatskes: enhvteceskv vteken estelecvt omet, mehenwv ofvn huerekates, eme ofv mehenwv sekot omekv. Lvksetvn punayof, enake aossen opunayet os; laksvt omet, *lvksetv* e'rket omekv.

45 Momen vm vkvsvmatskekos, mehenwvn *cem* punayvkikv.

46 Estomatskat naorketvn ve ohfvececatske haks? Momen mehenwvn opunayin omat, estomēn vm vkvsamatskeko haks?

47 Hesaketvmese enake tat Hesaketvmese em punvkvn apohicet os: monkv apohicatskekos, Hesaketvmese enake toyatskekokv, Cesvs kicakvtes.

48 Momof Cusvlket em vyoposket, Semelevlket omet puyvfekev holwvken ocetskes, makeyat, tetayen okēko? kicakvtes.

49 Cesvs em vyoposket, Puyvfekev holwvken ocvkos, momis Cv'rken vrakkuecis, momen cemet vlesketvn vn hayatskes.

50 Momis vrakkuveckv e en hopoyvkos: hopoye, ohfvececat hvmkes.

51 Mehenwvn, mehenwvn ce kievkis, Estimvt vm opunvkvn vcayecen omat, estofvn elkv hehcekos, kievtes.

52 Momof Cusvlket, Hiyomat puyvfekev holwvken ocetskat kerrēs. Eplehame elet os, momen owalvlken,

momán, Estimvt vm opunvkv vcayecen omat, estofvn elkvñ lahsekos, maketskes.

53 Eplehame pu'rke, elvte, 'sen rakketske te? momen owalvlkeu pvsvtkes: estimvn e hayetske haks? kicakvtes.

54 Cesvs em vyoposket, Vnet e vrakkuecin omat, vm evrakkueckv nake tokos: vc vrakkuecat Cv'rke tes; mv pun Hesaketvmeset makatskat.

55 Momis emen kerratskekates: momis kerris: momen, Kerrvk's, makin omat, laksv centake omares: momis kerrit, em opunvkvñ vcayecis.

56 Eplehame Ce'rke vn nettv hecety afvcke tates, momet hecety, afvckvtes, *kicakvtes*.

57 Momof Cusvlke, Ohrolope palecahkepat oretskeko munkat, Eplehame hecetskvt haks? kicakvtes.

58 Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, Eplehame seko munkof, toyis: Cesvs kicakvtes.

59 Monk vcvton ayocet, svfvllvkvranvtes: momis Cesvs ehket, cuko-vcakan osiyet, ete'n nvrkvvpvn eteropottet ayepvtes.

SETENTVCKE 9.

MOMET hoyanof, este-hunvnwv turheceko em munkv heckvten hecvtes.

2 Momen en kerrepvlket em 'pohet, Mvhaya, estimvt naorkvtet on ome haks? heyv hunvnwvt, monkat e'ckvlke *naorkvkvttet on*, turhecekot heckvtet ome haks? makakvtes.

3 Cesvs em vyoposket, Heyv hunvnwv naorkvtet, momen e'ckvlket naorkakvten omekos: momis Hesaketv-mese em vtotketv eme es kerkvren omes.

4 A'c vtotvte em vtotketvn vtotkvranvyat tvlkus, nettv emunkofvn: neret vlaket os, momof nvpvt vtotkeko taves.

5 Ekvñvn arvyte vtekat ekvñv en hvyayvke toyis.

6 Hvmmake opunayofvt, ekvvnv oh tofiket, tofketvn fakken es hayet, hunvnwv turhecekat *mv* fakken turwvn es en siyyvtes,

7 Momet kievtes, Ayet, vkhvse Silovm *likan* er es okkosvs. Momen ayet, er es okkoset, hece haket er vlakvtes. (Silovm *maketv*, Vtothoye, maketvt's, ohvtek-hoyen omat.)

8 Monkv em vwolicvlke, momen turhecekat homv hecakovte, Este nakvpohet likvnke, heyvt *mv* toko haks? makakvtes.

9 Heyvt *mv* tes, makakat sasen, vpvlwvt, *Mv* en heckv mahus, *makakvtes*. Emet, *Mv* toyis, makvtes.

10 Monkv, Estomēn ce turwv renayakvt haks? kicakvtes.

11 Em vyoposket, Hunvnwv, Cesvs kihocat, fakken hayet, cv turwvn 'svn siyyet, Ayet, vkhvse Silovm *likan* er es okkosvs, cv kicen, ahvit, rokkohsit, cv hece hakes.

12 Momof, Estvn are haks? kicakvtes. Kerrvks, kievtes.

13 *Mv* turhecekatēn Falvsevlke 'sen yievtes.

14 Momen, *nettvn* Cesvs fakke hayet, turwv en renahuecat, fekvpkv nettv tates.

15 Momen hvvm Falvsevlke estohmet renakv en hecke haket omat em 'pohakvtes. Momen, Fakken cv turwvn 'svn siyyen, okkosvyis, momet hecis, kicakvtes.

16 Momekv, Heyv hunvnwv Hesaketvmese aenkvpvke tokos, fekvpkv nettv vcayecckokv, Falvsevlke vpvlwvt makakvtes. Momen vpvlwvt, Estomēt este-naorkv tat heyv nakeskerkv momece taye haks? makakvtes. Momen este etekvpvketvt *em* ocvtes.

17 Este turhecekan hvvm, *Mv* ce turwv *cen* renahuecise estomes kicetska? kicakvtes. Owlv tes, makvtes.

18 *Mv* turhecekatē ohfvccv renakv en heckat Cusvlke

vkvsvmvkekot, mv renakv en heekat e'ckvlken enhohike tvlkvtes.

19 Momet em 'pohaket makakvtes, Heyvt ce'ppuce take, turheceko heckvte makatskat te? momat estomet hiyomat hecet ome haks?

20 E'ckvlket em vyoposkakot, makakvtes, Heyv pu'ppuce tat, momet turhecekot heckvtet omat, kerrēs.

21 Momis nake omecicen hiyomat hecet omat kerrēkos, momet estimvt e'turwv en renahuecat kerrēkos: em vculkv orices: emen em 'pohvkes: e em opunvyepvres.

22 E'ckvlke heyv makakat Cusvlken em penkvlakat okakvtes, Estimvt mvt Klist tat maken omat, senekaken ossihocvres, *maket*, te'm vkvsvmvkevtet omekv.

23 Momet okv, e'ckvlke, Vculkv orices: em 'pohvkes, maket okakvtes.

24 Momen hvtvm este turhecekaten enhohiket, Hesaketvmesen vkvsvmkvn emvs; heyv hunvnwv naorkvt omen kerrēs, kicakvtes.

25 Em vyoposket, Este-naorkvt ot kerrvks: nake hvmken kerris: cv turhecekot omvnet, hiyomat hecis, kicvtes.

26 Naken ce 'stomecvt haks? estomēt ce turwv cen renahuecvt haks? hvtvm kicakvtes.

27 Momen em vyoposket, Cem onayvkin hoyahnes, momen pohatskekises; estoman hvtvm pohvranatska? ceme takeu en kerrepvlke haketvn komatska?

28 Momen nakhayekot, Ceme en kerrepv toyetskes: momis pumet Mose en kerrepvlke toyepēs.

29 Hesaketvmeset Moses ete'm punayvtet omen kerrēs: momis heyv estet estvmvn vte tat kerrēkos, kicakvtes.

30 Momen hunvnwvt em vyoposket kicakvtes, Heyv ofvn nake estomahat oces; cv turwvn vn renahuecet oman, estvmvn vtē tat kerratskekat.

31 Mome estomis, Hesaketvmese este-naorkvlke em

vpohicekot omat kerrēs; momis este Hesaketvmese vrakkuuevt ot, nake komaten momecen omat, mvn em vpohicet os.

32 Ekvnv vlicevte vtekis este turheceko heckvtet este-hunvnwv eturwv en renahuecat pohohvte sekos.

33 Heyv este-hunvnwv Hesaketvmese aenkvpvke tokon omat, naken momeceko tayes.

34 Em vyoposket, Naorketv ofv mvketeken ce heckvtet ot omat, pu 'mvhayetske haks? kihcet, ossicakvtes.

35 Ossicakvten Cesvs pohet, eshecof, Hesaketvmese E'ppuce oh vkvsametske te? kicvtes.

36 Em vyoposket, Pucasē, estimvt mv te, oh vkvsvmepvye tayat? kicvtes.

37 Momen, Hecetskvtes, momen mvt ce 'tem punayet okes, Cesvs kicvtes.

38 Momen, Pucasē, vkvsamis, maket, vrakkuuevtes.

39 Momen, Ohfvceekvn yvmv ekvnvn vlvkvyet omes, mv hecvkekate hecvkren, momen mv hecavte hecvkeko hakvren, Cesvs makvtes.

40 Momen Falvsevlke mv vpvkakat, heyv opunvkv pohakof, Pumeu pu turhecvkeko haks? kicakvtes..

41 Cesvs kicakvtes, Ce turhecvkekot omen omat, naorketv ocatskekvnt os; momis hiyomat, Hecēs, makatskekv, cen naorketv oce munk's.

SETENTVCKE 10.

MEHENWVN, mchenwvn ce kievkis, Estit yvpefikhute em vhauken eceyekot, etvmin vcemket on omat, mvt horkopvt ot, svpenkvlecvt os.

2 Momis estit vhauken eceyet on omat, mvt yvpefikvheciavt os.

3 Mvn vhaokvheciav en hvwecet os; momen em opu-

nvkv en hake yvpefikv pohaket os; momen en yvpefikv hocefhuecet enhuehket, enhomahtet esosset os.

4 Momet en yvpefikv vpeycicof, ehomvn ayet on, yvpefikv vevkvpeyet os, em opunvkv en haken kerrvket omekv.

5 Momet este kerkekat vevkvpehyekos, momis em pefatkēs, este kerkekat em opunvkv en haken kerrvkekot omekv.

6 Heyv svhopakvn Cesvs es em punayet omvtes; momis nanvke tat kerrvkekates, mv em punayat.

7 Momen Cesvs hvtvm kicakvtes, Mehenwvn, mehenwvnce kicvkis, Vnet yvpefikv em vhauke toyis.

8 Cv homv yievte omvlkv horkopvlket ot, svpenkvlevlket os: momis vn yvpefikv em apohicvkekatet os.

9 Vnet vhauke toyis: este estomet cv tehoyvnen eceyet on omat, mvt hesakvres, momet eceyet, er aosset, nanopkv hecvres.

10 Horkopv vlvkekos, horkopkvn, eleckvn, momet nak yvmahketvn komeko vtekat: vn *yvpefikv* hesaketv en heckvkvren vlvkvvytet os, momet sulke mahet en heckvkepvren.

11 Vnet yvpefikvheciyv herat toyis; yvpefikvheciyv herat yvpefikv vrahkv en hesaketv wvkecct os.

12 Momis este pvlhoyat tat, yvpefikvheciyv *mahhe* tokot, yvpefikv e pucase tokon omat, yvhv vlaken hecis, yvpefikv wihket; letkes, momen yvhvt cawet, yvpefikvn vwaheces.

13 Este pvlhoyat letkes, pvlhoyet omet, yvpefikv senaoricekot omekv.

14 Vnet yvpefikvheciyv herat toyis, momet vn yvpefikv kerrin, cvnake cv kerrvket os.

15 Erke cv kerrat etvpomen vneu Erke kerrvyet os: momet yvpefikv vrahkv vn hesaketv wvkecit omis.

16 Momet yvpefikv etv ocvyet os, heyv hute a 'sossat

tokon : mvu 'svlvkvranyet os, momen mvt vm opunvkv en haken pohvkvres, momen fulle hvnkusen, yvpefikvhe-ciev hvnkusvres.

17 Monkv Cv'rke ve vnokecet os, vn hesaketvn wvke-cvyet omékv, hvtvm eseparet.

18 Este estomet vm esekot os, momis vne mahusatet wvkecvyet os. Wvkecetv yekcetv ocvyet os, momet hvtvm esetv yekcetv ocvyet os Heyv vhakv Cv'rket v'mvtet os.

19 Monkv hvtvm Cusvlke etekvpvketvt em ocvtes, heyv opunvkv omecicen.

20 Momen sulket, Puyvfekev holwvken ocet, hacohakes; estoman em vpohicatske haks? makakvtes.

21 Vpvlwvt, Heyvt puyvfekev holwvke oce em opunvkv tokos. Puyvfekev holwvket turhecvkekat e turwvn renahuece taye haks? makakvtes.

22 Momen *mekusvkv* hompetv-rakkot, Enkinev kihocat, Celuslvmen ocvtes, momen rvfo tates.

23 Momen Cesvs cuko-vcakan, Salomv 'sem ohvpettv *kicetvn* yvkapvtes.

24 Momen Cusvlke yicet vnvkaftvtes, momet, En hofune estomēn vkvsvmēkon pu hayetske haks? Klist toyetsken omat, kerkv heren pum onvyvs, kicakvtes.

25 Cesvs em vyoposkaket, Cem onayvkvyis, vkvsvmats-kekis : vtotketv Cv'rke e hocefkv ofv vtotkvyat, mvt ve ohkerkuecvket os, kievtes.

26 Momis vkvsvmatskekos, vn yvpefikv vpvke toyats-kekokv, ce kievkvyat etvpomen.

27 Vn yvpefikv vm opunvkv en haken pohvket os, momen kerrakin, ve vevkvpeyet os :

28 Momen hesaketv yuksv-sekon emakvyet os, momen estofis estemerrahkekos, momen nvpvt cv'nke 'svm ossiceko tayet omvres.

29 Cv'rke, v'mvte tat, omvlkvn 'sen raket os: momen estimvt Cv'rke e'nke 'sem ossice tayat yekcety ocekot os.

30 Vne Cv'rke tepakeyat hvmkusēs.

31 Momen Cusvlke, cvton es nvfketvn *komaket*, hvtvm cvto cvwakytes.

32 Cesvs em vyoposket, Vtotketv herake sulken Cv'rke aenkvpvke ce hecičkvkyēs; inv *vlotketv* estomaten cvto es cv nvfkatske haks? *kicvtes*.

33 Cusvlke em vyoposket, Vtotketv herat *tat* cvto es ce nvfkēkos: momis Hesaketvmese tvklecetskat omecicen, momet, este toyetskatet, Hesaketvmese e hayetskekv, kicakytes.

34 Cesvs em vyoposket, *kicvtes*, Hesaketvmese toyatskes, mahkis, cem vhakv take ofvn es hoccet omeko haks?

35 Hesaketvmese em opunvkv em vlakvten hesaketvmese taken kicvten omat, momen Cokat kvckekeo tetayen *omat*,

36 Hesaketvmese E'ppuce toyis, ce kicvkikv, Erke vcake haye, momet ekvnnv atotvte huerat, Hesaketvmeseu tvklecetskes, kicatske haks?

37 Cv'rke em vtotketv. taken momecvkot on omat, vm vkvsahmatskvs.

38 Momis momecin omat, vm vkvsvmatskeko estomis, vtotketvn vkvsvmvkes, Cv'rke vnen vc vpiket omen, vneu emen vpikvyet omen kerret, vkvsvmatskvret.

39 Monkv hvtvm esetvn kōmakvtes: momis enke em ossakytes.

40 Momet Cotvne tupalvn ahyet, enhvteceskv Cane *este* paptisvte ocan er oret, mvn fekhonvtes.

41 Momen sulket vfullet, Cane tat nakeskerkv momecekatet os, momis Cane heyv este opunvyecvte omvlkvt mehenwvt os, makakytes.

42 Momen mvn sulket oh vkvsvmakvtes.

SETENTVCKE 11.

MOMOF este-hunvuvv Pervuvlke, Lisvle *hocefket*, enokke tates: *Pervne* Mele Mare etecakkaten eme tvlofv tates.

2 *Mv* Melet omvtes, vfekv Pucase es em vfeye, e'le e'kvesse es en hvsvtecvte mv e 'cerwv Lisvlet enokket ot omat.

3 Monkv e wvntaket ohtotakvtes, Hecvs, Pucasē, mv vnokecetskat enokkes, makaket.

4 Cesvs pohof, Heyv enokketv elkv orekot os, momis Hesaketvmese vrakkueckv vrakv tes, mv eteropotten Hesaketvmese E'ppuce vrakkuehovren, makvtes.

5 Momen Cesvs, Mare, momen etecakkat, Lisvle esyo-man vnokecvke tates.

6 Monkv enokkvcuken pohof, mata likvtet nettv hokkolen fekhonvtes.

7 *Mv* hoyanof, Cutevn hvvum vpeyvkeres, enkerrepvlken kievtes.

8 Enkerrepvlket okat, Mvhaya, Cusvlket hvte vwole cvton es ce nvfketvn komakvns: moman hvvum mvn ayvranetske haks? kicakvtes.

9 Cesvs vyoposket, Nettv hvvkat hvse-vkerkv palen hokkolohkaket omeko haks? Estet nettvn yvkapen omat, elentappekos, heyv ekvv en hvvayvken becekv.

10 Momis estet neren yvkapen omat, elentappes, hvvayvket vpikokot omekv, *kievtes*.

11 Heyv nanvken makvtes: momen erenyupv, Pun hesse Lisvle nocet omes: momis nocan vhonecicaret ayvyet os, makvtes.

12 Momof en kerrepvlket, Pucasē, nocet on omat, en hervres, makakvtes.

13 Momis Cesvs em elkvn opunvyeccet okvtes: momen, Fekapet nocet on okes, komakvtes.

14 Monkv Cesvs *em punayat*, kerkusen, Lisvle elet os.

15 Momen ece 'rahkv taken vrvkate ve afvckes, vkvsamatskvren; mome estomis oh vpeyvkeres, kicakvtes.

16 Momof Tamvse, Tetemvse kihocat, kerrepvlke em etohkvkctvn kicvtes, Pumeu vpeyvkeres, vpaket pvsvtkeyvret.

17 Cesvs vlakof, entis en sepvkqv ofv nettv osten wakkepen kerrvtes.

18 Momen Pervne Celuslvme em vwolet omvtes, vkerkv hokkolet mahet.

19 Momen Cusvike sulket Mare Mele tepakan en yicvtes, e'cerwv ohfvccvn emahlvptvret.

20 Momen Mare Cesvs vlakvcuken pohan vpaket, vnrvpvraneit ayvtes; momis Mele fekhonnet, cukon likvtes.

21 Momen Maret Cesvs em punayet kicvtes, Pucasē, yvmvn aretskvten omat, cv 'cerwv elekvnt os.

22 Momen hiyome estomis, Hesaketvmese nak estomen em 'pohetskat Hesaketvmese ce'mvret on kerris.

23 Ce 'cerwv hvttvm akvwvpkvres, Cesvs *Maren* kicvtes.

24 Maret *a em punayet*, Nettv-espoke akvwvpkctv omof hvttvm akvwvpkvret on kerris, kicvtes.

25 Cesvs Maren *em punayat*, Vnet akvwvpkctv toyit, hesakctv toyis: estimvt ve oh vkvsamat, elvtet o estomis, hesakvres.

26 Momen estimvt o estomis wenaket, ve oh vkvsamat, estofis ehlekos. Heyv vkvsvmetske te? kicvtes.

27 Maret em punayat, Henka, Pucasē, Klist Hesaketvmese E'ppuce yvmv ekvnn vlvkvravte toyetsken vkvsamis, kicvtes.

28 Momet, mvn momēn mahkof, ayet, etecakkat Melen ehken enhuehkvtes, Mvhayvt vlvkes, momet ce'nhuehkes, kicet.

29 Mvn pohan vpaket, *Melet*, lvpken ahuyiret, a oh atvtes.

30 (Momen Cesvs tvlofv a eceyeko munket, mv Mare er vnravpte tan fekhonne tates.)

31 Cusvlke mv emvhlvptake vpake cuko ofv vpokat, Melet lvpecicet ahuyiret, ossen hecakof, vcvkvpeyvtes, Sepvlkvn oh ayet er hvkihkvranet os, makaket.

32 Momis Mele, mv Cesvs fekhonnan vlaket, hecof, e'len v tvk lvtiket, Pucasē, yvmvn aretskvten omat, cv 'cerwv elekvnt os, kicvtes.

33 Momen Melo hvkihken, Cusvlke vpvke yicateu hvkih-hoken Cesvs hecof, puyvfekv ofvn hihket, fekherekates.

34 Momet, Estvmvn wvkecatskvka? kicen, Pucasē, ahtet, hecvs, kicakvtes.

35 Cesvs hvkihkvtes.

36 Momen Cusvlket, Hecvkes, vnokecc heraten! makakvtes.

37 Momen, Heyv hunvnwv turhecvekekat tis en renahuecet ont omat, heyv este-hunvnwv elekare tayen hayeko tayvt haks? makakat sasvtes.

38 Monkv Cesvs hvtyv eme ofvn hihket, sepvlkvn vlakvtes. Cvtohouket omen. cvtot oh liket omvtes.

39 Cvton vkueyicvks, Cesvs kicvtes. Maret, mv elat e 'wvnwvj, Pucasē, hiyomat fvmpepes, *elvte* nettv ostekv, kicvtes.

40 Momen Cesvs em punayat, Vkvsvmetsket on omat, Hesaketvmese en rakke hecetskvres, ce kicvkisa? *kicvtes*.

41 Monkv ele wakkat cvton vkueyicakvtes. Momen Cesvs e turwv hvlwen v kvwapket, Cv'rkē, ece 'kvsamis, vm vpohihcetskekv.

42 Momet estofis vm vpohicetsket omat kerryvis, momis este heyv svpaklat pohet, cent a'c vtotetskvтет omat ker-
rvkepvren okvyis, makvtes.

43 Momet hiyomēn opunahyof, yekcicet huehket, Lisvlē, aossvs, makvtes.

44 Momen elvte aossytes, hopele vcceckv enke eleu es vpvllvket, momen e turofv enockuce es vpvllvket. Enre-cohpatsken, vyepekvs, Cesvs kicvtes.

45 Monkv Cusvlke Mele en yice, Cesvs nanvke momecan hecakat sulket oh vkvsvmakvtes.

46 Momis vpvllvvt, Falvsevlken oh vpeyet, nanvken Cesvs momecat en kerkucekvtes.

47 Momof plest enhomvhhotv, Falvsevlke esyomat tekueketvn nvkaftecet, okat, Naken estomēceya? Heyv hunvrvv nakeskerkv sulken momecet ok;

48 Hiyomēn wikēn omat, este omvlkvt oh vkvsvmkvres, momen Lomvlket yihcet, pum etvlwv ekvrvv tepaken pu 'konahvres, makakvtes.

49 Momen hvmket, Kiefvse hocefket, mv ohrolopen plest enhomahtv hvlwat omet, *em punayat*, Naken ker-ratskekot os;

50 Momet este hvmket este em elaten, etvlwv omvlkvt yvmahkeko tayet; es pun here tayet omat, vkerricatskekot os, kicakvtes.

51 Heyv emet e opunvyecet okekates, momis mv ohrolopen plest enhomahtv hvlwat omekv, Cesvs mv etvlwrvv em elvranet omen;

52 Momet mv etvlwv tvlkekon, momis Hesaketvmese en hopuetake vwahat omvlkvn hvmkusen etoh vteloyvranan owalet okvtes.

53 Momen mv nettv vteke ayat elecetvn komet, etempunahoyakvtes.

54 Momekv Cesvs Cusvlke hecke vpake vreko hakvtes; momis vrvrvv vnakv ekvrvv likan ayat, tvlofv Eflvrm kicetvn eceyvtes, momet mrvv en kerrepvlke esyomat fekhonnytes.

55 Momen Cusvlke em ohhoyvkvvt vwolice tates; mo-

men este sulket, ohhoyvnkv hvte oreko munken, Celuslvmen vpeyvtes, e hvsvtecvkvrant.

56 Monkv Cesvs hopoyakvtes, momet cuko vcakat ofv svpaklet, Estomen vkerricatske haks? hompetv-rakko vlvkekares *komatske haks?* maket etempunahoyvtes.

57 Momen plest enhomvhhotv Falvsevlke esyomat, este estomet estvmvn hecke tayen kerren omat, onayen, ese tayat opunvkv ossicet omvtes.

SETENTVCKĚ 12.

MOMEN ohhoyvnkv oreko nettv epakat vhoske munken, Cesvs Pervnen er orvtes, Lisvle pvsatkat a en kvwapvte likan.

2 Mvn yafke hompetv-rakkon en hayakvtes; momen Maret ohvfastvtes; momis Lisvle *Cesvs* vpvke hompvrane vpokan hvmtat tates.

3 Momen Mele, vfekv espeknv *kihocet*, vcake heren, vtarkv hvmtken ohmet, Cesvs elen 'sen' siyiyet e'kvessen 'sen' hvsvtecvtes: momen mv vfekv en fvmece cuko fackvtes.

4 Momof en kerrepvlke hvmtket, Cutvse Eskalevt, Simv e'ppucet, wiyyvrane hueratet,

5 Estoman heyv vfekv tenelyv cukpe tutcenen wiyiyet, estemerrakan emhoyekvt haks? makvtes.

6 Heyv makat este estemerrakan senaoricet okkates; momis horkopvt omet, sukcvn esaret omet, momet nake vtehkan esaret omekv okvtes.

7 Momis, Naorihcatskvs, cv herihocvrane nettv vrakvn heyvn vcayecvtet os.

8 Estemerrakat ece'pavke ocatske munkvt omen, momis vntat ocatske munkv tokot omekv, Cesvs kievtes.

9 Monkv Cusvlke sulket mv fekhonnat tat kerraket, a

oh vwakvtes, Cesvs vrahkv tvlkekon, momis Lisvle pvsatkat a en kvwapvte hecetv *komat omakvtes*.

10 Momen plest enhomvhhotvt, Lisvlen elecetvn komet, tempunahoyvtes:

11 Mv omecicen Cusvlke sulket vpehyet, Cesvs oh vkvsvmvkepekv.

12 Rempvksen este sulket hompetv-rakkon yicet, Cesvs Celuslvmen vlakvcuken pohakof,

13 Talv elvccen es cahwet, vpeyvtes, vnrpvranet, momet huehoket, Hosanv! Eslevl em mekko, Hesaketvmese hocfkv ofv vlakat vkvsvmket omes, makaket.

14 Momen Cesvs corakko-wakv mvnettusen eshecof, mvn ohlikvtes, Cokat *hvmmakat* etvpomet.

15 Ce penkahlates, Sivr e'chushokte toyetskat; hecvs, cem Mekko vlakes, corakko-wakv e'chuswvn ohliket.

16 En kerrepvlke heyv nanvke kerrvkekates, enhvteceskv; momis, Cesvs vrakkuehohcof, heyv nanvke emen opunvyeceet cokat omen, momen heyv nanvke em momecakvten, vkerricakvtes.

17 Momekv mv este, Lisvle enhohike en sepvkv aossice pvsatkat a en kvwapof vpvkakät, kerkuacakvtes.

18 Heyv omecicen estet er vnrvpakvtes; momen heyv nakeskerkv, momecvten pohvket ok.

19 Nake estomatskekat hecatska? Falvsevlket ete kicakvtes. Hecvkes, ekvnnv omvlkv tvkvpeyepes.

20 Momen *Hesaketvmese* vrakkuecvrane hompetv-rakko yican Klekvlket vpvke tates;

21 Monkv matvwvt, Felvpe Kalvle *ekvnnv* Persitv *tvlofv* aossan en yicet, Pucasē, Cesvs hecetvn komēs, kicakvtes.

22 Momen Felvpet vlaket, Antolun em onayvtes; momen hvvm Antolu Felvpen tepaket Cesvs em onayakvtes.

23 Momen Cesvs em vyoposkakēt, Hvse-vkerkv vlvkes, este E'chuswv vrakkuehocvranat, makvtes.

24 Mehenwvn, mehenwvn ce kiekis, Teleko nerkv ekvnnv oh lvtiket lekweko vtekat emunkis, entvlkuset liket os: momis lekwen omat, em ette sulken hayes.

25 Estimvt en hesakety vnokecat sumecievres; momis estimvt en hesakety en homece yvmv ekvnnv *huerat*, hesakety yuksv-sekat roren vcayecepvres.

26 Este vm vtotken omat, vc vcvkvyekvs: momen estvmvn likvyat, mvn vm vtotkv likvres: momen este vm vtotken omat, mvn Cv'rkēt vrakkuecvres.

27 Hiyomat vm puyvfekv fekherek's, momen naken makar haks? Cv'rkē, heyv hvse-vkerkv enkvpvken cv hesayecvs; momis heyv vrahkvñ heyv hvse-vkerkvñ vlvkvyet os.

28 Cv'rkē, ce hocefkvñ vrakkuecvres. Momof opunvkv en hake hvlwe atatet vlvkvtes, Vrakkuecvyvtet omet, hvttm vrakkuecares, *maket*.

29 Momekv mv este vnakv svpakle pohakat, Tenetikes, makakvtes: vpvltaket, Encelvt em punayet os, makakvtes.

30 Cesvs em vyoposket makvtes, Heyv opunvkv en hake vc vrahkvñ vlaket omekos, momis ece 'rahkv taken *omēs*.

31 Hiyomat heyv ekvnnv ohfvccet os: hiyomat heyv ekvnnv em mekko ossihocvres.

32 Momen ekvnnv enkvpvken cv kvwvphoyen omat, *este* omvlkvñ a e oh hvlvtares.

33 Heyv makat elkv estomen elvranat kerkuccat okvtēs.

34 Estet em vyoposkakāt, Klist hesake emunkvt os, vhakv aossen *makat* poheyvtet os, momen estomēn, Este E'chuswv kvwvkvranet os, maketske haks? Heyv este Echuswvt estimvt o haks? *kicakvtes*.

35 Hvte vhofunusekon hvyayvke ece 'pakvket os. Yvkvpvks, hvyayvke ocatskof, yomucket ec oh vlakvkekaren; yomucke ofv yvkapat estvmvn ayat kerrekot omekv.

36 Hvyayvke ocatskof, hvyayvke ofvn vkvsvmepvks, hvyayvke en hopuetake toyatskvret, momof Cesvs kicakvtes. Heyv nanvken Cesvs opunahyet, enkvpaket em ehkakovtes.

37 Momis nakeskërkv sulke moman ehomv momecet omis, oh vkvsvmvekates :

38 Esivs owalv nak makvte esohfvckvren, Pucasë, estimvt nake kerkueceyat vkvsamvt haks? momen estimvn Pucase e'nke *en nekekv* estimvn hecihocvt haks? *make* opunayat.

39 Momekv oh vkvsvmvekeko tayvtes,

40 E turwv hecvkekon hayet, e feke en wvnwvheces, monkon omat, e turwv es hecet, e feke es kerret, fulotecen, em wicecvkvye tayen, Esivs hvttvm *opunayet*, makvtet omekv.

41 Esivs heyv nanvke makat, en rakken hecet, opunv yecofvt okvtes.

42 Mome estomis evpayvlke rvkrakat sulket oh vkvsvmakvtes, momis Falvsevlike omecicen kerkuecvkekatës, senekaken sossihocvkekaren.

43 Este vkvsvmkyre *mimvn* Hesaketvmese vkvsvmve 'semuntvlen vnokecvket omakekv.

44 Cesvs huehket makvtes, Estimvt vc oh vkvsamat, *vnen* vc oh vkvsamet omekos, momis a'c vtotyten oh *vkvsamet omes*.

45 Momen ëstimvt cv hecat a'c vtotyten hecet os.

46 Vnet hvyayvke ekvvn vlkvyet os, estimvt vc oh vkvsamat yomuckofv fekhonnekaren.

47 Momen este vm opunkv pohet, vkvsvmekat ohfvc-

cecvkot os; ekvnnv ohfveceevranit vlakit omvкот, momis ekvnnv hesayecvranit *vlakit omekv*.

48 Estimvt, vm opunvkv esekot, ve vhepaken omat, hvmket ohfvececat ocet os; opunvkv opunayvyvtet, mvt ohfvececvres, nettv espoken.

49 Vntvlket opunayet okvkos, momis Erke a'c vtotvtet, emet vhakv v'mvtet os, naken makvranvyat, momet naken opunvyvranvyat.

50 Momen em vhakv hesaketv yvksv-sekot omen ker-ris: momekv naket o estomen opunayvyis, Erke cv kicvte etvpomen opunayvyet os.

SETENTVCKE 13.

MOMEN ohhoyvkv hompetv-rakko oreko munken, heyv ekvnnv osiye, Erke oh vyepranats en hvse-vkerkv vlaken Cesvs kerret, enake ekvnnv fullaten vnokecvtet, eyuksv roren vnokecvtes.

2 Momen hompetv hoyahnof, puyvfekv holwakat Cuvse Eskalevt, Simv e'ppucen wiyyvren e feken en pih-ken,

3 Cesvs Erket nanvke omvlkvn e'nke ofvn wiken kerret, momet Hesaketvmesen aenkvpvktet ot, Hesaketvmesen oh ayepvranats *kerret*,

4 Hompvte ahuyiret, kapv etvn kayvtes, momet turofeshvsvteckvn cahwet, es e wvnakvtes.

5 Mohmof uewvn pvlvkvvn a vcahnof, en kerrepvlke e'len em okkosetvn momet turofeshvsvteckv es e wvnakatet es en hvsvtecetvn vlicevtes.

6 Momof Simv Petvn em vlakvtes: momen Petvt, Pucasē, cv'le vm okkosetske haks? kicvtes.

7 Cesvs em vyoposket kicvtes, Nake momecvyat hiyo-mat kerretskekos, momis heyv cryupvn kerretskvres.

8 Cv'le estofis okkohsetskekos, Petvt kicvtes. Cesvs

em vyopōsket, Ec okkosvkon omat, ece 'rahkv ve vpv-
yetskekos, *kicvtes*.

9 Pucasē, cv'le tvlkekon, momis cv'nken, cv'kvu, Simv
Petvt kicvtes.

10 Este vklopet on omat, e'le tvlket okkosvre em vhos-
kes, momen hvmkvt hvsvtket omes; momen ce hvsvthv-
kvkes, momis omvlkek's, Cesvs kicvtes.

11 Estimvt wiyyvranat kerrekv, Omvlkv ce hvsvthvkv-
ket ot omekos, maket okvtes.

12 Momekv ele em okkosahkof, en kapv cahwet, hvvm
lihket, Naken cem momecvkvyat kerratske haks? kicvtes.

13 Mvhayv momet Pucase cv kicatskes, momen tetayen
okatskes, *mv* toyikv.

14 Monkv vnet, Pucase *tat*, momet mvhayv toyvyat,
ce'le *cem* okkosvkin omat, centakeu ce'le etē'm okkosv-
ranatsket os.

15 Vhayetvn ce'mvkvyet omekv, cem momecvkvyat
etvpomen momecatskvren.

16 Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, Vtotkv e pucasen
'sen rakkekot os, momen vtothoyat vtatat 'sen rakkekot
os.

17 Heyv nanvke kerratsken omat, cen hervket os,
momecatsken omat.

18 Omvlkatskan. ec opunvyecvkit okvkos. Estimvn
enhopoyepvyvte *tat* kerris, momis Cokat esohfvckvren,
Mv ve vpyke tvklike hompat ve vnrven e'leceskv kvwa-
pvtes.

19 Momen hvte hoyvneko munken cem onayvkis, esho-
yahnof, vnet *mv* toyvyat vkvsvmatskvren.

20 Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, Estimvt vtotvyan
evpayen omat, vnen cv yvpvyet os; momen estimvt
vnen cv yvpayen omat, ve vtotvten evpvyet os.

21 Cesvs heyv mahkof, puyvfekv ofvn fekherekot,

kerkuecet makvtes, Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, hvmkatskat cv wiyyvranatskes.

22 Momen en kerrepvlket estimvn opunvyecet okat en kerkvkekot, ete hecakvtes.

23 Momen en kerrepvlke hvmke, Cesvs vnokecat, Cesv e hokpen vccakvtes.

24 Momekv Simv Petvt, estimvn opunvyecet okat em 'pohvren enken es em vhopayvtes.

25 Momof Cesvs e hokpen vccaket, Pucasë, estimvt o haks? kicvtes.

26 Hompetvn esvklihcvyof, estimvn e'mvyat, mvt mv tes, Cesvs vyoposket *makvtes*. Momen esvklihcof, Cutvse Eskalevt, Simv e'*ppucen* emvtes.

27 Momen pahpof, puyvfekev holwakat eceyvtes, momen, Mv momecvranetskat, lvpken momecvs, Cesvs kicvtes.

28 Momen ohhompety vfulotakat, nvpvt kerrekates, estoman heyv em punayet okat.

29 Cutvse sukevn ocet ok, *Nake* hompetv-rakko pu yacan nesvs, Cesvs kicet okes, monkat naken estemerrakan emvren *okes*, komakat svset omekv.

30 Momen hompetv en heckan vpakusen ossvtes. Momen nere tates.

31 Momekv osiyof, Mucv este E'chuswv vrakket os, momen Hesaketvmeset eme ofvn vrakket os, Cesvs makvtes.

32 Eme ofvn Hesaketvmeset vrakken omat, Hesaketv-meseu vrakkuecvres eme ofvn, momet lvpkuser. vrakkuecvres.

33 Hopuetakucë, hvte hofunnsekon ece 'pakvkit omis. Cv hopoyatskvres, momen, Estvn ayvyat vwatskeko taves, Cusvlke kicvyvne etvpomen hiyomat ce kicvkvyet os.

34 Vhaky mucvsen ce'mvkis, Ete 'nokecatskvren; ece nokecvkvvte etvpomen, centakeu ete 'nokecatskvren.

35 Vnokeckv ete'm ocatsken omat, heyv*n este* omvlkv*t* es kerrvkvres, vn kerrepvlke toyatsket omat.

36 Pucasē, estvmvn ayetska? Simv Petvt kicvtes. Estvmvn ayvyat hiyomat ve vcvkayetskeko tayes, momis eryupvn ve vcvkayetskvres, Česvt em vyoposket *kicvtes*.

37 Pucasē, estoman hiyomat ece 'cvkayvko taye haks? Vn hesaketv ece 'rahkv wvkecares, Petvt kicvtes.

38 Cen hesaketv ve vrahkv wvkecetskv*r* haks? Mehenwvn, mehenwvn ce kicis, Tottolose hakeko munken vtut-cenv ve vrahkv ehelvksecetskvres, Česvt em vyoposket *kicvtes*.

SETENTVCKE 14.

CE feke cen naorvkates; Hesaketvmese oh vkvsamatskes; vneu ve oh vkvsvmvkes.

2 Cv'rke hute ofv liketv sulket os; monkaten omat, cem onvyvkvyvnt os. Liketvn cem etetakuecvranvkit ayis.

3 Momen ayit, liketvn cem etetakuecvkin omat, hvttvm 'rvlakit, ce yvpvyvkares: vnet estvmvn likvyat, cemeu mvn vpokatskvren.

4 Momen estvmvn ayvyat kerratskes, momet vyetv kerratskes.

5 Pucasē, estvmvn ayetskat kerrēkos, momat estomet vyetv kerreye taye haks? Tamvset kicvtes.

6 Vnet vyetv toyit, mehenwv toyit, hesaketv toyis; este estomet Erke oh vtakot omes, *vnen* cv tehoynve token omat.

7 Cv kerratskvten omat, Cv'rken kerratskvnt os; momen mucv ayat kerratskes, momet hecatskvtes, Česvs kicvtes.

8 Pucasē, Erken pu hecievs, momen pum etetayvres, Felvpet kicvtes.

9 Česvs kicvtes, Felvpē, hofune mahen ece 'pakvkit omvyat, hvte cv kerretskeko munke haks? estimvt cv

hecat Erken hecvtes; moman estomen, Erken pu heciçvs, maketske haks?

10 Vnet Erke vpikin, Erket ve vpikat vkvsvmetskeko haks? Opunvkv es ce tem punayvyat, vntvlket ce tem punayet omvkos, momis Erke ve vpikat, mvt vtotketv momecet os.

11 Vnet Erke vpikin, Erket ve vpikat vm vkvsvmvkes: monkat vtotketv mahusat svrahkvñ vm vkvsvmvkes.

12 Mehenwvn, mehenwvn ce kievkis, Estimvt ve oh vksamat, vtotketv momecvyat emeu momecvres, momet vtotketv heyv 'sen rakrvken momecvres, Cv'rken oh ayepikv.

13 Momen ñaket o estomen cv hocefkv ofvn vpohatskat, mvn momécares, Eppuce ofvn Erket vrvkkvren.

14 Naken cv hocefkv ofvn vpohatsken omat, momecares.

15 Vc vnokecatsket on omat, vm vhakv taken vcayecvkes.

16 Momen Erken emekusvpare, momen Emahlvpatv etv, ece 'pakvke emunkv taranen ce'mvkvres.

17 Puyvfekcv mehenwat, ekvñv hlvvteko tayat, hecekot omet, kerrekot omekv: momis centake kerratsket os, ece 'pvkvket omet, ece 'pikvket ñmvret ok.

18 Ce mahlvptkekon ce wihkvkos; cem vlvkvkares.

19 Hvtetusat ekvñv svñvcomvn cv hecekares, momis centaket cv hecatsket os; hesakvyet omikv, centaken hesahokatskvres.

20 Mv ncttv omof, vnet Cv'rke vpikin, centaket ve vpikatsken, vnet ece 'pikvkvyet omat kerratskvres.

21 Vm vhakv oce, vcayecat, mvt ve vnokecat tes: momen mv ve vnokecat, Cv'rket vnokecen, vnet vnokecet, em.e heckuecares.

22 Pucasë, estomën pum e heckuecat, ekvñvñ *em e*

heckuecbranetskeko haks? Cutvse, Eskalevt tokot, kicvtes.

23 Cesvs em vyoposket kicvtes, Este vc vnokecet on omat, vm opunvkvn vcayecvres, momen Cv'rket vnokecen, oh vthoyet, pum vpoketv en hayeyvres.

24 Mv vc vnokecekat, vn nak maketv vcayecekot os; momen opunkv pohatskat cvnake tokos, momis Erke vc vtotvte enaket omes.

25 Heyv nanvke es ce 'tem dunayvkvyat, hvte ece 'pakvkvye munkat okvyet os.

26 Momis Emahlvpatv, Puyvfekev Vcakat, Erket cv hocfkv ofv vtotvranat, nanvke omvlkvn ce mvhayet, nanvke ce kicvkvyte omvlkvn ece 'kerricepuecvkrës.

27 Herkvn cem wikvkis; vn herkvn ce'mvkis; ekvntv estemat omëkon ce'mvkit omis. Ce feke cen naorvkates, momet cem penkahlvkates.

28 Ayepit, cem vlvkvkares, ce kicvkvyat pohatskis. Vc vnokecatsket on omat, ece 'fackvke tayes, Erken oh ayis, makikv; Cv'rke vne 'svn rakket omekv.

29 Momen hiyomat cem onayvkit ohmis, hvte eshoyvneko munken, eshoyahnof vkvsvmatskvren.

30 Heyv cryupv sulke ce tem punayvkvkares, heyv ekvntv em mekkot vlvkvranet, vc ofv naken ocekot omekv.

31 Momis Erke vnokecvye tat ekvntv kerrvren, Erke vhakv v'mvte vcvkvye mahusan momecvyet os. Asvpk-lvks, yvmvn enkvpahket, vpeyvkeres.

SETENTVCKE 15.

VNET pvrko-em-vpe mehenwv toyin, Cv'rket vfastvt omes.

2 Elvce vc ofv ocat ettekat vtekat vkueyet omes; momet *elvce* ettat vtekat hysvtecet omes, ohvtvlaken ettvren.

3 Opunvkv es ce 'tem punayvkvyvte eteropotten hiyomat ce hvsvthvkvket omes.

4 Vc ofvn fekhonnykes, vneu ec ofv take *fehhonnin*. Elvce em vpen vlvce emunket omekot, entvkat, etteko tayat etvpomen cemeu vc ofvn fekhonnatskekon omat, *ettatskeko tayes*.

5 Vnet pvrko-em-vpe toyin, cemet elvce *toyatskes*. Estimvt vc ofv fekhonnet on, vneu eme ofv *fehhonnyet* on omat, matvwvt em ette sulken hayet omes; vnet ece 'pvkvkat naken estomatskeko tayet omekv.

6 Estimvt vc ofvn fekhonnet omekon omat, lvce omecet wihoken, yuknet omes; momen estet vteloget, totkvn tvkpvltaken, nokret os.

7 Vc ofvn fekhonnatsken, vm opunkvvt ec ofv taken fekhonnet on omat, naken maket, vpohatskis, mvt cem momvkvres.

8 Emette sulken ettakatskaten, heyv ofvn Cv'rke vrakuehocet omes; momatskofvt vn kerrepvlke toyatskvres.

9 Cv'rke vc vnokecvte etvpomen, vneu ece 'nokecvkvyvtes; vm vnokeckv ofvn fekhonnykes.

10 Vm vhakvn vcayecatsken omat, vm vnokeckv ofvn fekhonnatskvres: Cv'rke em vhakv vcayecvyvte, em vnokeckv ofv fekhonnyat etvpomen.

11 Heyv nanvke es ce 'tem punayvkvyat, vm afvcketvt ec ofv taken fekhonnen, cem afvcketv taket esfvckvren okvyis.

12 Ece 'nokecvkvyvte etvpomen, cemeu etenokecatskvret, heyvt vm vhakvt omes.

13 *Este* en hessvlke vrahkv en hesaketv wvkecat, vnokeckv heyv es en rakkat nvpvt ocekot omes.

14 Nanvke ce kicvkvyan momecatsket on omat, vn hessvlke toyatskes.

15 Mucv vtekat vtotkviken ce kicvkvykos: vtotkv e

pucase nake estomat kerrekot omekv; momis *vn* hes-
svlken ce kievkvyet ohmis: nanvke Cv'rke *opunayen*
pohvyvte omvlkvn cen kerkuecvkvyvtet omekv.

16 Centat v'nhopoyatskekates, momis vnet ce'nhopoyv-
kit, wiketv ce hayvkimvts, vpehyet, emette sulken etta-
katskaten, cem ette take oce emunken, nake estomis cv
hocefkv ofvn Cv'rke em 'pohatskat ce'mvkvren.

17 Heyv nanvke ce kievkvyet omes, etenokecatskvren.

18 Ekvnt cen homecvken omat, cen *homecvkeko* mun-
ket, vne taten *vn* homecvtet omen kerratskes.

19 Ekvnv enake toyatsken omat, ekvnv enaken vno-
kece taves, momis ekvnv aenkvpvken ce'nhopoyvkvyat
omecicen, monkv ekvnt cen homecet omes.

20 Opunkv es ce tem punaykvye, Vtotkv e pucase
es en rakkekot omes, makvyvken ce hohsvkates. Vc
assecakvten omat, cemeu ece'ssecvkvres; vm opunkv
vcayecakvten omat, cem opunkv takeu vcayecvkvres.

21 Momis heyv nanvke omvlkvn cem momecvkvres,
cv hocefkv vrahkvn, mv a'c vtotvten kerrvkekated
ok.

22 Vlahkit, ete'm punaykvkaten omat, holwvyeckv
ocvkekvnt omes; momis hiyomat holwvyeckv esohrvnk
ocvkekos.

23 Estimvt *vnen* vn homecet on omat, Cv'rken en ho-
mecet omes.

24 Vnet vpvkakit, vtotketv este-hunvnwv etv momecvte
sekaten momecvkaten omat, holwvyeckv ocvkekvnt os;
momis hiyomat Cv'rke eshokkoleyan, hokkolvn hecv-
kvttet ot, pun homecvkvtes.

25 Momis *heyvt momēt* os, opunkv, Nake omecice
sekon vn homecakvtes, em vhakv take ofv *make* es hocce
ocat esohfvckvren.

26 Momis Emahlvpatv, mv Erke aenkvpvkei a cen

'totvranvkvyat, Puyvfekev mehenwat, mv Erke aenkv-pakat vlakof, vc ohkerkuecvres :

27 Momen cemu ohkerkuecatskvres, enhvteceskv vteke vc vpakatskvttet okv,

SETENTVCKE 16.

CE'LENTAPPUEHOCVKEKAREN heyv nanvke es ce 'tem punayvket ohmis.

2 Senekake take a 'sec ossicvkvres, momes, hvse-vkerkv vlvkvres, mv ce 'levkat vtekat, Hesaketvmese em vtotketvn momecet omis, komvres.

3 Heyv nanvke cem momecvkvres, Erke, momen vneu kerrvte sekot omakekv.

4 Momis heyv nanvke cem onahyvkis, mv hvse-vkerkv vlakof, cem onayvkvyvte vkerricatskvren. Momis enhvteceskv heyv nanvken ce kicvkvkomvts, ece 'pakvkikv.

5 Momis hiyomat mv a'c vtotvtøn oh ayis, momen hvmkatskis, Estvmvn ayetska? cv kicatskekoa.

6 Momis heyv nanvke ce kihcvkikv, feknokketvt ce feken cen fvcfakvk's.

7 Mome estomis, mehenwvn cem onayvkis: vyepvyate min es cem vmmomvkes; ayvkon omat, Mahlvpatv cem vlahkvkekot okv; momis ayepin omat, a cen 'totvkares.

8 Momen emet vlakof, naorketv, fvccetv, momet ohfvceckv ekvvnv ohkerricvres.

9 Naorketv *ohkerricvres*, vc oh vkvsvmvkekokv.

10 Fvccetv *ohkerricvres*, Cv'rken oh ayepin, cv hecatskekaret okv.

11 Ohfvceckv *ohkerricvres*, heyv ekvvnv em mekköt ohfvceckv.

12 Nanvke ce kicvranvkvyat sulken ocvye munket omis, hiyomat kvwvpatskeko taves.

13 Mome estomis, Puyvfekev mehenwat, emet vlakof,

mehenwv omvlkvn 'seceykvres; entvlket opunayekaret okv; momis naken pohat, mvn opunayvres: momet nanvke vlvkvrnanan ce hecicvkvres.

14 Emet vc vrakkuecvres; cvnake aossat en hecken, mvn ce hecicvkvret okv.

15 Nanvke Erke ocat omvlkvt cvnaket's; momet okv, Cvnake aossan ehset, ce hecicvkvres, makit okvyis.

16 Hvtetusat cv hecatskekares; momen hvtvm hvtetusat cv hecatskvres, Erken oh ayepikv.

17 Hvtetusat cv hecatskekares: momen hvtvm hvtetusat cv hecatskvres; momen Erken oh ayepikv, heyv makat, naken pu kicet oke haks? en kerrepvlke *vpvlwvt* ete kicakvtes.

18 Momekv heyv, Hvtetuse, makat, naken *maket* oke haks? Naken maket okat kerrēkos, makakvtes.

19 Momen em 'pohetv eyacvket on Cesvs kerret, kicakvtes, Hvtetusat cv hecatskekares; momen hvtvm hvtetusat cv hecatskvres, makvyan, etempohatske haks?

20 Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, Wahoket, hvkihokatskvres, momis ekvvn afvckvres: momen ce feke *cen* nokhokvkvres, momis ce feke *cen* nokhokvkvte afvcketv hakvres.

21 Hokte hopuewv heckuecvranat en nokket em vlakof, feknokket omes, en hvse-vkerkvt vlakekv: momis hopuewv en hekat vpaken, nokke ehoses, estet ekvvnv hecan es vfackekv.

22 Momen centake momet okv ce feknokhokvkes, hiyomat; momis hvtvm ce hecvkares, momen ce feke take afvckvres, momen cem afvcketv este estomet ce 'konvhvkekos.

23 Momen mv nettv omof naken vm 'pohatskekares. Mehenwvn, mehenwvn ce kicvkis, Nake estomen cv hocfkv ofvn Erke em 'pohatsken omat, ce'mvkvres,

24 Naken cv hocfkv ofv vpohatskekon hiyomat oret os: vpohvks, momen cen heckvkvres, cem afvcketv take esfvckvren.

25 Heyv nanvke opvkv-svhopakvn es ce tempunayvkit ohkis; momis oketvt vlvkvres, svnvcomv opunkv-svhopakv es ce 'tempunayvkvkot, momis Erke kērkusen ce hecievranvkvyat.

26 Mv nettv omof cv hocfkv ofvn vpohatskvres: momen, Erken cem emeksvpvkares, ce kicvkit okvkos:

27 Erke eme mahusat tis ece 'nokecvket ok, ve vnokecet, Hesaketvmesen aenkvpvket vtvyvte tat vkvsvmatskv-tet okv.

28 Erken aenkvpahkit, ymv ekvvn vlvkvyet os: momet hvvm.ekvvn wihkit, Erken oh ayis.

29 *Momen*, Hecvs, hiyomat kērkusen opunayet, opunkv-svhopakv tokon opunayetskes.

30 Hiyomat nanvke omvlkvn kerretske tat, momen este estomet cem 'pohekar tayet omen mucv mehenwvn kerres; Hesaketvmese aenkvpvketvten heyvn es vkvsa-mēs, en kerrepvlket kicakvtes.

31 Cesvs em vyoposket, *kicvtes*, Hiyomat vkvсаматска?

32 Hecvkes, este enake vlken *oh ayet*, vwahvranatskat hvse-vkerkv vlakes, momes, hiyomat vlvkes, momet vntvlken cv wikātskvres: montomis vntvlkek's, Erket ve vpvket okv.

33 Heyv nanvke ce 'tempunayvkvyat, vne ofvn herkv ocatskvren okvyet os. Ekvvn estemerkv ocatskvres; momis ce mahlvptkvket omekvs; ekvvn ohfvnkvyvtet os.

SETENTVCKE 17.

HEYV opunkvvn Cesvs opunahyof, e turwvn hvlwen vkwahpet, makvtes, *Cv'rkē*, hvse-vkerkv vlvkes: Ce'p-pucen vrakkucev, Ce'ppuceu ece 'rakkuecvren:

2 Nvcomen emetskvtet on omat, hesaketv yuksv-sekon emē tetayen enavpeswv omvkv ohfvnken yekcetvn emetskvte etvpomen.

3 Momen, Hesaketvmese mehenwv hvmkusetskan ce kerret, momet Cevs Klist mv vtotetskvten *kerrat*, heyvt hesaketv yuksv-sekat tes.

4 Ekvvn ec oh vrakkuecvyvtet omes; vtotketv momecv-ranvye v'metskvte poyis.

5 Momen, Aeha *Cv'rkē*, hiyomat ceme mahusan 'svc vrakkuecvs, ekvnv seko emanke raketv cce 'pake ocvyvten.

6 Estē ekvnv asosse v'metskvte ce hocfkv en kerkuecakyvtes: cenake tates, momen mvn v'metskvtes: momen cem opunvkn vcayecvkvтет omes.

7 Hiyomat nanvke omvkv naket o estomis v'metskvte a ce'nkvpvkvтет on kerrvkvтет omes.

8 Opunvkv v'metskvte e'makvyvtet omekv: momen cenakuecvkvтет omet, a ce'nkvpakvyvtet omēn mehenwv kerret, a'e vtotetskvтет omat vkvsvmvkvтет omes.

9 Em emekusvpakis; ekvnv em emekusvpkvkos, momis v'metskvten; cenaket omakekv.

10 Momen cvnake omvkv cenaket's, momen cenake cvnaket's; momen emetake ofv ve vrakket omes.

11 Momen hiyomat vnvcomvn ekvnv arvos, momis heyvt ekvnv fulles, momen a ec oh atis. *Cv'rkē* vca-ketskat, ce hocfkv eteropotten mv v'mvketskvte vcye-cvkv, pume omēt hvmkusvren.

12 Ekvvn ofv vpvkakvyof, ce hocfkv ofv vcayecvkv-yvtes: mv v'mvketskvte vcayecvkvvyvtes, momen hvmkis sunkekos, sunketv e'ppuce tvlket, Cokat esohfvckvren.

13 Momen hiyomat a ec oh atis: momet heyv nanvke ekvnv opunayis, emetake ofv vm afvcketvn esfvcken ocvkvren.

14 Cem opunvkv e'makvyvtes: momen ekvnt en ho-mecvkvtes, ekvnt enanvke tokok, vnet ekvnt enake toyvkat etvpomen.

15 Ekvnt esossicetskvren emekusapit omvkos, momis holwakan enkvpvyecicetskvren.

16 Ekvnt enake tokot omakes, vne ekvnt enake toyvkat etvpomen.

17 Cem mehenwv eteropotten vcaevken hvyvs: cem opunvkv mehenwv tes.

18 Cemet ekvnt a'c vtotetskvte etvpomen, vneu ekvnt vtotvkvvet os.

19 Momen emetake vrahkvnt vcaeken e hayvyet os, mehenwv eteropotten emeu vcaevke hakvren.

20 Momet heyv tvlken em emekusapit omvkos, momis em opunvkv eteropotte vc oh kvsvmvkvranateu;

21 Entake omvkvnt hvmkusvren; cemet, Cv'rkē, vc vpiketsken, vne ece 'pikvyat etvpomen, entakeu ep'ofvnt hvmkusvren: a'c vtotetskvten ekvnt kvsvmvren.

22 Momen rakkvt v'metskvte e'makvyvtes, hvmkuseyat etvpomet hvmkusvren;

23 Vpikakin, vc vpiketsken, hvmkuse etemvpoke hakvkvren, momen a'c vtotetskvte tat, momet vc vnokecetskvte etvpomen vnokecvketskvtet omat ekvnt ker-rvren.

24 Cv'rkē, mv v'mvketskvtte estvmvnt likvyat vc vpakvren komis, rakkvt v'metskvte hecvkepvren; ekvnt hakeko munken vc vnokecetskvtet omekv.

25 Cv'rke faccetskat, ekvnt ce kerrekates, momis ce kerrvyvtes, momen heyvt a'c vtotetskvte tat kerrvkvтет omes.

26 Momen ce hocfvkvnt en kerkucevkvvyvtes, momet kerkuceares, mv vnokeckv es vc vnokecetskvtet vpikakē, vnet vpikakaren.

SETENTVCKE 18.

HEYV opunvkvñ Cesus opunahyof, en kerrepvlke vpaket ayet, Ketlvñ hvccucen tikvtes; mvñ cvpofucet ocet on, eme en kerrepvlke esyont esceyvtes.

2 Momen Cutvse mv wiyyat mv cvpofuce kerre tates, Cesus en kerrepvlken vpaket mvñ etohkvke mahet omv-tet okv.

3 Momen Cutvse, *suletawv* etohkvke hvñken, momet este-en-wiketvñ, plest enhomvhhotvt, momet Falvsevlket en heckuecof, kulken, eto-kulecvkvten, momet setepokv ocvken, 'res orvtes.

4 Cesus, nanvke eme oh vlvkvrñat omvkvñ kerret, oh ayet, Estimvñ hopoyatska? kicakvtes.

5 Em vyoposket, Cesus, Nasvlvlkē, *kicakvtes*. Vnet *mv* toyis, Cesus kicakvtes. Momen Cutvseu, Cesus wiyyat vpvkaket huervtes.

6 Momen, Vnet *mv* toyis, kicakat vpakusen, vcekelleh-cet, ekvñvñ tvkpvlatkvtes.

7 Momen hvtyvñ em 'pohakat, Estimvñ hopoyatske haks? *kicvtes*. Momen, Cesus, Nasvlvlkē, makakvtes.

8 Cesus em vyoposket, Vnet *mv* toyvyat cem onahyv-kis; momekv cv hopoyatsken omat, heyvt vpeyepekvs, *makvtes* :

9 Mv v'metskvte hvñkis vñ sumkekos, make eme opunayat esohfvckvren.

10 Momof Simv Petvt, eslavkv-cvpkon ocet ot, a esvtes, momet plest enhomahtv hvlwat em vtotkv hvñken e hvcko vkvpervñ en tacvtes. Vtotkv e hocefkv Malkvs tates.

11 Cem eslavkv-cvpkon e huten vpikvs: sesketv Cv'rke v'mvte es eskvrñvko haks? Cesus Petvñ kicvtes.

12 Momof kvpetvne, *suletawv* etohkvke hvñket, momen Cusvlke este-en-wiketv esyomat, Cesus esahket, wvñayakvtes,

13 Momet Auvse taten 'soh vpeyvtes, Kiefvse em mahet omekv, *Kiefvset* mv ohrolopen plest enhomahtv hvlwat omen.

14 Momen, Kiefvset, Este-hunvnwv hvmket este em ele tayet ome omecet, Cusvlken 'semvhayat omvtes.

15 Momen Simv Petvt Cesvs vevkarvtes; momen en kerrepv etvt. Mv enkerrepv plest enhomahtv hvlwat kerre tates, momen Cesvs vpaket plest enhomahtv hvlwat en cuko-herv eceyvtes.

16 Momis Petvt fettvn vhauken vhuervtes, momen mv enkerrepv hvmkat plest enhomahtv hvlwat kerrat, ossvtes, momet hokte *mvnette* vhauke vhecican em punahyet, Petvn a ceivicvtes.

17 Momof mv hokte mvnette vhauke vhecicatet, Cemeu heyv hunvnwv en kerrepvlke *hvmkat* toyetskeko haks? Petvn kicvtes. *Mv* toyvks, makvtes.

18 Momen vtotkvike momen este-en-wiketv, kvsvppet okv, torawvn etecet, vsvpvklvtes, tvrraket: momen Petv mvn vpaket tarret, huervtes.

19 Momof plest enhomahtv hvlwat Cesvs, em mvhakvn, momet en kerrepvlken em vpohvtes.

20 Cesvs em vyoposket, Ekvvn kerkusen em punayvyvtes; senekake ofvn, momet cuko-vcakat ofvn, mv Cusvlke estofis nvkaftan, mvhayvye munkvts; momet ehkuse naken makvyvte sekos.

21 Estoman vm 'pohetske haks? vm vpohicakvten em 'pohvs, naken kicakvyvte; hecvs, nake makvyvte kerrakes, *kicvtes*.

22 Momen hiyome opunahyof, este-en-wiketv vnkv svpaklat hvmket enke-tvpeksen Cesvs es nafkvtes, Plest enhomahtv hvlwat momen em vyoposketske haks? maket.

23 Cesvs em vyoposket, Holwvken opunayin omat, hol-

wakan akerkuecvs: momis heren omat, estoman cv nafketske haks? *kicvtes.*

24 Momen Anvset *Cesvs* wvnyken Kiefvse plest enhomahtv hvlwan ohtotet omvtes.

25 Momen Simv Petvt tarret, huervtes. Monkv Cemen en kerrepvlke *hvmkat* toyetskeko haks? *kicakvtes.* Momen ehelakseet, *Mv* toyvks, makvtes.

26 Plest enhomahtv hvlwat em vtotkvlke *hvmket*, e hvcko Petv en tacvte en naket omet, Vpvketsken cvpofuce ofv ce hecvkt haks? *kicvtes.*

27 Monkv Petv hvvm ehelaksevtes; momen moman vpakusen tottoloset hakvtes.

28 Momof Kiefvse enkvpyken *Cesvs* fvcceckv-cukon 'soh vpeyvtes; momen hvten tates; momen emetake fvcceckv-cuko esceyekates, svholwvhokekot, momis ohhoyvkv *hompetv* hompvkevret.

29 Momekv Piltet osiyet, oh vyakvtes, momet, Vnrvpueckv estomen hayv este-hunvuvv vnrype es yicatske haks? makvtes.

30 Vhkv-kaev tokon omat, ye cen huericēkvnt os, em vyoposket kicakvtes.

31 Centake ehset, cem vhkv take vcvkvyen ohfvccecvks, Piltet kicakvtes. Momekv, Este eleceyvre vhkv tok's, Cusvlket kicakvtes:

32 *Cesvs* em opunkv, elkv estomēn elvranat kerkuecet makat, esohfvckvren.

33 Momof Piltet fvcceckv-cukon hvvm cevet, *Cesvs* enhuehket, Cusvlke em Mekko toyetska? *kicvtes*

34 Heyv nake ceme mahusat maket oketske haks? monkat etimvt vc opunvycet cem onahoye haks? *Cesvs* em vyoposket *kicvtes.*

35 Piltete vyoposket, Cusvlke toyvya? Cem etvlwv,

momen plest en homvhhotvt ye ce huericaket os; naken estometska? kicvtes.

36 Cesvs vyoposket, Vm ohmekketv ekvnnv enake tokot omes. Vm ohmekketv ekvnnv enaket on omat, vm vtotkvlke tepoyakēs, Cusvlket cv 'sekaren; momis hiyomat vm ohmekketv yvmv vtē tokot omes, kicvtes.

37 Momekv mekko toyetska? Pilvtet momof kicvtes. Cesvs vyoposket, Mekko toyvyat, maketskes; heyv 'svrahkvn cv heckvtet omes, momet heyv omecicen ekvnnv vlvkvyvtet omes, mehenwv akerkuecaret. Mehenwv enake vtekat vm opunkv en hake vpohicet. omes, makvtes.

38 Naket mehenwvt o haks? Pilvtet kicvtes. Momet heyv mahkof, hvtvm osiyet, Cusvlken oh ayet, Naket em mvtte tat eshecvkos, kicakvtes.

39 Momis es cem vpeyetvn ocatsket os, ohhoyvkv omof hvnken cem enrecopvkaren. Momekv Cusvlke em Mekkon cem enrecopvkaren komatske haks? *kicvtes.*

40 Momof omvlkv hvtvm huehkaket, Heyv hunvnnv token, momis Pvlapvsē, makakvtes. Momen Pvlapvse svpenkvlecvt omvtes.

SETENTVCKE 19.

MOMEKV momof Pilvtet, Cesvs ehset, tepkvtes.

2 Momen suletawvlket, eto-fvske kvpotokvn hotanet ekvn em oh licakvtes, momet kapv okholatten vcecakvtes.

3 Momet, Cusvlke em Mekko toyetskate! maket, e'nken es nvfkakvtes.

4 Momekv, Pilvte hvtvm aosiyet, Hecvks, a's cem ossv-kis, nake em mvtte hvnkusis eshecvkat kerratskvren, kicakvtes.

5 Momof Cesvs, eto-fvske kvpotokvn es kvtopoyet,

momet kapv okholatten accet, aossvtes. Momen *Pilvtet* Este-hunvnwvn hecvks, kicakvtes.

6 Monkv plest enhomvhhotvt, momen este-en-wiketv hecakof, huehkaket, Etohweklepkn svrvhvs, etohweklepkn svrvhvs, makakvtes. Pilvtet, Centaket ehset, etohweklepkn svrvhvks; vne em mvttē eshecvkot omekv, kicakvtes.

7 Cusvlket em vyoposkaket, Vhakvn ocēs, momen pum vhakv vcvkvyen ele tayet omes, Hesaketvmese E'ppuce e hayet omekv, *makakvtes*.

8 Momekv Pilvtet, mv opunvkn pohof, svheremahen penkalvtes :

9 Momet, hvtvm fvcceckv-cukon cehyet, Estvmvn atetska? Cesvn kicvtes. Momis Cesvs em vyoposkekates.

10 Momekv Pilvtet, Vm punayetskeko haks? Etohweklepkn 'sece 'rvhetv yekcetv ocit, ce'nrecopetv yekcetv ocvyat, kerretskeko haks? kicvtes.

11 Cesvs vyoposket, Vc vnrpē yekcetv ocetskeko taves, hvlwe vten ce'mhoyekon omat; monkv ce homv cv huericat svhere mahen naorket os, *makvtes*.

12 Momen mv vteken, Pilvtet enrecopetvn ohvtvlaken komvtes: momis Cusvlkē huehkaket, Heyv hunvnwvn enrecopetsken omat, Sese en hesse toyetskekos; estimvt mekkon e hayat, Sese vnrpet opunayet omekv, *makakvtes*.

13 Momekv mv opunvkn pohof, Cesvs es ossvtes, momet fvcceckv ohliketvn oh likvtes, Cvto-pvtihocvte kihocan, momis Hepluvlke em punvkv Kvparvt's.

14 Momen ohhoyvkv etetakueckvt omen, hvse-vkerkv esepakat mahe tates. Momen Pilvtet, Cem Mekkon hecvks! Cusvlken kicakvtes.

15 Momis huehkaket, Esvyepvs, esvyepvs, etohweklepkn svrvhvs, etohweklepkn svrvhvs, makakvtes. Pilvtet,

Cem Mekkon etohweklepkvn svrahvrami haks? kicakvtes. Plest enhomvhotvt vyoposket, Mekko ocēkos, Sesvt *mv* token amat, *makakvtes*.

16 Momof em wikvtes, monkv, etohweklepkvn svrahkveren. Momen Cesvs ehset, 'svpeyvtes.

17 Momen osiyet, em etohweklepkvn karonet, Estekvfune kicetvn oh ayvtes, Hepluvlke em punvkv Kalkorvt's:

18 Mvn etohweklepkvn svrvhakvtes, momet etv hokkollet vpaken, hymkevlket etempalvsen, momen Cesvs en nvrkvpvn.

19 Momen Pilvtet eshocefat hoccihcet, etohweklepkvn svlicvtes. Momen hoccat, CESVS NASVLVLKE, CUSVLKE EM MEKKO, *maket* omvtes.

20 Momekv heyv eshocefat Cusvlke sulket hecakvtes, Cesvs etohweklepkv svrahoat tvlofv em vwoluset omekv; momen Hepluvlke, Klekvlke, Lomvlke esyomat em punvkv hoccet omvtes.

21 Momof Cusvlke, plest enhomvhotvt, Cusvlke em Mekko makekon, momis, Cusvlke em Mekko toyis, makvtes, *maken* coyvs, Pilvten kicakvtes.

22 Pilvte vyoposket, Nake hoccicvyat hoccicit ohmis, *makvtes*.

23 Momof suletawvlket, Cesvs etohweklepkv svrvhahkof, em accvken cvwaket, tekvpvke osten hayakvtes, suletawv esvrahkvn tekvpvke hymkevlken: momet kapvn *cvwakvtes*; momen kapv etehorkv sekot, onvpv hymkv yeshv-tapket tarket omvtes.

24 Momekv, Selahlecēkot, momis estimvt omvre esker-rvkeres, ete kicakvtes; Vm accvke etekvpicet, vn kapv estit omvre eskerrakvnkes, Cokv makat sohfvckvren. Momekv heyv nanvke *mahusan* suletawvlket momecakvtes.

25 Momen Cesvs e'cke, momen e'cke etecakkat, Mele

Tleofvse e *hiwv*, momen Mele Maktelv esyomat *Cesvs* em etohweklepkv tempen svpaklvtes.

26 Momekv *Cesvs*, e'cke momen enkerrepv *Cesvs* vnokecat v hueren hecuf, *Hoktē*, ce'chuswvn hecvv! e'cken kicvtes.

27 Momof enkerrepvn, Ce'cken hecvv! kicvtes. Momen mv hvse-vkerkv vteken mv enkerrepvt evpayet, e *huten likvren* sayvtes.

28 Heyv eryupvn, *Cesvs*, nanvke omvlkv hiyomat esyukpokat kerrekv, Cv wvnhkes, makvtes, Cokat esfvckvren.

29 Momekv uetukse vcvnkf fvcket es likvtes; momen uepvton uetuksen fvcehcet, momet hesvpen oh licet, e cukwvn em vcelicalvtes.

30 Momekv *Cesvs*, uetukse en hecuf, Esyukpokes, makvtes: momet e'kvn potoyicet, puyvfekevvn wkvtes.

31 Cusvlket monkv, tetakueckvt omen, ena pvsatkat etohweklepkvn oh vtvtake munkekaren, (mv fekvpkv nettv nettv rakket omekv,) ele kvcehken, *ena* vkuehoyvren *Pilvten* em 'pohakvtes.

32 Momof suletawvlke yihcet, enhvteceskv *vtarkan* elen en kvcehyet, hymkateu vpake etohweklepkv svrahkat *ele* en kvceyakovtes.

33 Momis *Cesvs* en yicen, entis elepvttet on hecuf, elen en kvceyvkekates.

34 Momis suletawv hymket cufunfvskan envcen 'sen sekeyvtes, momen moman vpaken uewv catv esyomet a fihvtes.

35 Momen mv hecvte ohkerkueces, momen em ohkerkueckv mehenwe tes; momen mehenwvn opunayat kerret omes, vkvksamatskvren.

36 E fune hymkuis kvcekeares, Cokv makat, esohfvckvren, heyv nanvken momechoyvtet okv.

37 Momen, Mv sekeyakan hecvkvres, maket, hvtvm etvt coket omes.

38 Heyv 'renyupvn, Cose Alemetvlket, Cesvs enkerrepvt omen, momis ehken, Cusvlke em penkalat omecicen, Cesvs e'na vkueyvret Pilvten em 'pohvtes; momen Pilvtet *em* vkvsamvtes. Momekv vlahket, Cesvs e'nan 'sayvtes.

39 Momen Nekotemvseu, (mv enhvteceskv nere Cesvs em vlaktet,) smvny, alo tohkvike vtarkv cukpe hvmkat mahen 'svlaktvtes.

40 Momekv Cesvs e'nan esaket, hvnwelw tvrken, esfv-mecickv vpvken es vpvllvyaktvtes, Cusvlke en herickv vcvkvyen.

41 Momen etohweklepkv svrahkan cvpofuce tates, momen cvpofuce ofvn sepvkv mucvse este wvkechoyvt sekot ocvtes.

42 Momekv mvn Cesvs wvkecakvtes, Cusvlke *e* eteta-kueckv *nettvt* em ocet on, momen sepvkv vwoluset omekv.

SETENTVCKE 20.

NETTVCAKUCÉ nettv enhvteceskvn, hvten, yomuckuse emunken, Mele Maktelv sepvkvn vlaket, cvto sepvkv vkueyihocen hecvtes.

2 Monkv letket, Simv Petvn, momet enkerrepv etv, Cesvs vnokecan em vlaket, Pucasen sepvkvn aossicet vkueyihoces, momet estvmvn wvkechoyat kerrēkos, kicakvtes.

3 Momekv Petvt enkerrepv hvmkeu tepaket wolket, sepvkvn vlahokvtes.

4 Momof hokkolvt etepvket tokorken, enkerrepv hvmkat, Petv letkat emuntalet, en homvn sepvkvn 'rorvtes.

5 Momet; ohcunehket, hvnwelw tvrke accvke tvk kaken hecvtes, momis ceyekates.

6 Momof Simv Petvt vcvkayet, vlakvtes, momet seplkv
kvn cehyet, hvnwelw tvrke accvke tvk kaken hecvtes.

7 Momet, enockuce ekv vpvllakvte hvnwelw tvrke
accvke vpakekot, momis tulpuket entvlket etin kaken
hecvtes.

8 Momekv momof mv^r enkerrepv hvvkat, mv tate
seplkv 'rorat, ecehyet, hecvtes, momet vkvsamvtes.

9 Cokv, Pvsatkan a en kvwvpkvrant os, makat hvte
kerrvkekokv.

10 Momof enkerrepvlket hvvwm e hute taken vhojvtes.

11 Momis Melet hvkihket, seplkv fettvn v huervtes;
momet hvkihkof, ohcunehket, seplkv ofvn *vfvnnakvtes,*

12 Momet encelvlke hokkolet, hvtkc accvket, Cesvs e'na
wakkvten kaken, hvvket ekv likvtén liken, hvvkatet ele
kakkvten liken hecvtes.

13 Momen; Hoktē, Estomen hvkihketska? kicaken, Cv
Pucasen vkueyihocen, estvmvn wvkechoyaten kerrvkat
omecices, kicakvtes.

14 Momen hiyomen opunahyof, fulotkat, Cesvs hueren
hecvtes, momis Cesvs tat kerrekates.

15 Hoktē, estomen hvkihketska? Estimvn hopoyetska?
Cesvs kicen; emet, Cvpofoce vfastv tes, komet, Pucasē,
cemet etimvn 'sayetskvten omat, estvmvn wvkecetskat,
vm onayetsken, vkueyares, kicvtes.

16 Cesvs, Melē, kicen, a oh fulotiket, Laponi, kicvtes,
mvt Mvhayv maketvt's.

17 Cv celahyetskvs, hvte Cv'rke kvwvpkvkot emun-
kekv; momis vm etecakketvlken oh vyvs, momet Cv'r-
ken, Ce'rke take, momet vn Hesaketvmesen, cen Hesa-
ketvmese take kvwvpkvyan, em onvyvks.

18 Mele Maktelv vlaket, Pucasen hecvyis, momen heyv
nanvken es cv tempunayis, en kerrepvlken kicakvtes.

19 Momen mv nettv etvwn, nettvcakuce *nett* enhv-

teceskvt omen, yafkof, enkerrepvlke, Cusvlke em penkv-
lvket, vhauke vkhothoken, nvkaften, Cesvs vlakvtes, mo-
met, nvrkvpvn hueret, Herkvt cem ocvkekvs, kicakvtes.

20 Momet, hiyomen punahyof, enken, e'nvcen tepaket
hecvkuecvtes. Momekv enkerrepvlket, Pucasen hecakan,
afvckakvtes.

21 Momof hvtvm, Herkvt cem ocvkekvs: *Cv'rke* vc
vtotvte etvpomen ece 'totvkis, Cesvs kicakvtes.

22 Momet heyv mahkof, oh hesaket, Puyvfekv Vcakat
cen hecvkekvs, kicakvtes.

23 Estimv en naorketv es em wikatskat, es em wikaket
omes, momet estimv en *naorketv* vfekhonnicskat, vfe-
honnaket omes.

24 Momis Tamvse, Tetemvse kihocat, pale hokkolohka-
kat hvmkatet vpvkvkekon, Cesvs vlaket omvtes.

25 Momekv enkerrepvlke vpvltaket, Pucasen heceyvns,
kicakvtes. Momis, E'nken vcopy svrahkvten hecit, vcopy
svrahkvten cv'nkewesakvn vpikvkon omat, momet e'nvcen
cv'nken vpikvkon omat, vkvsahmvkos, Tamvset kica-
kvtes.

26 Momen nettv cenvpake renyupvn hvtvm enkerrepvl-
ket ofvn vpoken, Tamvseu vpvkavtes: Cesvs vlaket,
vhauke vkhothokepen, nvrkvpvn hueret, Herkvt cem
ocvkekvs, makvtes.

27 Momet Tamvsen, Ce'nkewesakvn rvtosecet, cv'nken
hecvkvs: momet, ce'nken rvtosecet, cv'nvcen vpikvs:
momet vkvsvmkv ocekot huyiretskvs, momis vkvsvmet,
kicvtes.

28 Momen Tamvse em vyoposket, Cv Pucase, momet
vn Hesaketvmesē, kicvtes.

29 Tamvsē, cv hecetskekv, vkvsahmetskes: hecvkekis,
vkvsvmakvte en herakes, Cesvs kicvtes.

30 Momen mehenwvn, nakeskerkv etv sulke, heyv nak-

cokv ofv hoccvkekat, Cesvs momecakvtes, en kerrepvlke en renakv ehomvn.

31 Momis, Cesvs, Klist tot, Hesaketvmese E'ppuce tat vkvsvmatskvren, momet vkvsamet, e hoccfkv eteropotten hesaketv ocatskvren, heyv nanvke coket os.

SETENTVCKE 21.

HEYV nanvke renyupv, Cesvs hvttm enkerrepvlken em e heckuecvtes, vkhvse Tipelevs *hoccfkan.*: momet hiyomēn em e heckuecvtes.

2 Simv Petvt, Tamvse Tetemvse hoccfkat, Neranevl, Kalvle *ekvuv*, Kenv *tvlofv* aossat, Sepete *e'ppuce take*, momen en kerrepvlke etv hokkole etohkvkvtes.

3 Momen Simv Petvt, Rvropokvn ayis, kicaken, Pumeu ece 'cvkvpēyēs, kicakvtes. Asosiyet, lvpken perro-cukon resceyvtes.; momet mv deren naken esvkekates.

4 Momen hvyvtikof, Cesvs lvpvtken huervtes: momis enkerrepvlke Cesvs tat kerrvkekates.

5 Momof, Hopuetakē, hompetvn ocatske haks? kicaken, Monkos, em vyoposket kicakvtes.

6 Momen, Perro-cuko em vkvpervn hoyv vk wkvks, momet eshecatskvres, kicakvtes. Momekv vk wikakvtes, momet momof, rvro sulke mahat. omecicen, asossiceko tayvtes.

7 Momekv enkerrepv Cesvs vnokecat, Pucase tes, Petvn kicvtes. Momen Petvt Pucaset omaten pohof, (enatvlket omekv,) rvro-poyv en kapvn vciiyet, e wvnahket, vkhvsen e vk wkvtes.

8 Momis enkerrepvlke vpvllvvt, perro-cuko cotken vtehket, es yievtes; (lvpvtke en hopvyekot, kupetv cukpe hokkolvteke *en hopvyet* omekv,) hoyv rvron es vk sopotecakvtes.

9 Momet lvpvtken es yicat vpakusen, totkv-torawvn hecakvtes, rvrot oh ocen, momen tvklike.

10 Rvro hvte poyatskat es vvwkes, Cesvs kicakvtes.

11 *Momen* Simv Petvt ahyet, hoyv rvro rakrvke fvcken, lvpvtken 'res veayvtes, cukpe hvnken pale cahkepen tut-cenohkaken: mómen, en sulke momis, hoyv vhopvnkekates.

12 Ahwet, hompvks, Cesvs kicakvtes. Momen enker-repvlke hvnkis, Esti toyetska? kice em 'pohetvn eyacvkekates, Pucaset on kerrakekv.

13 Momof Cesvs vlaket, tvklikeh ehset, e'makvtes, rvro matvpomen.

14 Momen Cesvs pvsatkat a en kvwvpkvte renyupv enkerrepvlke em e heckuecat, heyvt 'svtutcenat tes.

15 Momekv hompahkof, Simv, Convse e'*ppucē*, Heyv 'sen hoyvnen ve vnokecetske haks? Cesvs Simv Petvn kicen, Petvt, Henka, Pucasē, ece 'nokecvyat kerretskes, kicvtes. Vn yvpefikucen hompvkuecvs, Cesvs kicvtes.

16 Hvtvm svhokkolvn, Simv, Convse e'*ppucē*, ve vnokecetske haks? kicen, Henka, Pucasē, ece 'nokecvyat kerretskes, kicvtes. Vn yvpefikvn hompvkuecvs, *Cesvs* kicvtes.

17 Svtutcenavn, Simv, Convse e'*ppucē*, ve vnokecetske haks? kicen, Petvt, Vc vnokecetske haks? svtutcenavn kicekv, e feke en nokket, Pucasē, nak omvlkvn kerretskes; ece 'nokecvyat kerrusetskes, kicvtes. Cesvs kicvtes, Vn yvpefikvn hompvkuecvs.

18 Mehenwvn, mehenwvn ce kicis, Ce mvnettusof, e wvnaket, estvmvn kometskat yvkapetskvtes; momis ece 'cule hakof, ce'nken rvtosecetsken, *este* etvt ce wvnayvres, momet estvmvn kometskekat *sece* 'yvres.

19 Elkv eštomēn Hesaketvmese 'svrakkuecvranat oket,

heyvn makvtes. Momen hiyomen opunahyof, Vc vcvkv-
yvs, kicvtes.

20 Momof Petvt afolotkat, mv enkerrepv Cesvs vnokecat,
mv, hompakof, Cesvs e hokpen vccaket, Pucasē, mv ce
wiiyat, estit o haks? makvte, vcvkayen hecvtes,

21 Monkv Petvt mvn hecet, Pucasē, momen heyv este-
hunvnwv naken *estomvr* haks? Cesvn kicvtes.

22 Fekhonne munken vlvkaret komin omat, mvt cem
estoma? cemet ve vcvkvyvs, Cesvs kicvtes.

23 Momekv heyv opunkv, Mv enkerrepv elekares,
makat, etecakkvte em etenrvwn pohkvtes. Momis
Cesvs, Elekares, makekot, momis, Fekhonne munken
vlvkaret komin omat, mvt cem estoma? makvtes.

24 Heyvt mv enkerrepv tes, heyv nanvken kerkuacet,
heyv nanvken hoccicat; momen em ohkerkueckv mehen-
wet on kerrēs.

25 Momen nanvke etv sulket ocakes, Cesvs momecakov-
tet, momat, momecakovte vtekat cohoyen omat, nakcokv
cohoyat ekvny tis facke hoyvne taves, komis. Emen.